

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2004-2005

25 oktober 2004

BELEIDSNOTA

Jeugd

2004-2009

ingediend door de heer Bert Anciaux,
Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel

Met deze beleidsnota wordt voor de periode 2004-2009 een meer concrete uitwerking gegeven aan de basisopties in het regeerakkoord. Een beleidsnota geeft de grote strategische keuzen en opties van het beleid voor de duur van de regeerperiode weer. De nota is de weergave van de visie van de functioneel bevoegde minister en vormt de basis van een debat in het Vlaams Parlement. In voorkomend geval zullen de uitvoeringsmaatregelen, daar waar nodig, ter goedkeuring aan de Vlaamse Regering of het Vlaams Parlement worden voorgelegd.

BELEIDSNOTA JEUGD 2004 - 2009

kinderen en jongeren:

vertrouwen geven,
verantwoordelijkheid nemen

INHOUD

Blz

OVER VIER BELEIDSNOTA'S EN ÉÉN MINISTER. EEN GEMEENSCHAPPELIJK VOORAF	7
INTRO	9
VOORUITBLIK	10
GELINKT AAN HET VLAAMSE JEUGDBELEIDSPLAN	10
UITGANGSPUNTEN 1: CONTINUÏTEIT	10
Kinderrechten als wettelijk en ethisch referentiekader	10
Categoriaal, integraal en toch pragmatisch	10
Complementariteit: overheden werken aanvullend	11
Positief, offensief, inclusief en emanciperend	11
Participatie: doel en middel	12
Onderbouwd, gedragen	12
Diversiteit	13
UITGANGSPUNTEN 2: VERNIEUWING EN CONCRETISERING	13
EEN MISSIE... WAAR WE VOOR GAAN (EN WERKEN)	14
EEN MISSIE IN WOORDEN	14
JEUGDBELEID ALS UITDAGING: BEHEERSEN EN BEHEREN VAN COMPLEXITEIT	15
VAN MISSIE NAAR DOELSTELLINGEN MET DE NOTIE 'TIJD' ALS LEIDMOTIEF	16
INHOUDELIJKE DOELSTELLINGEN VOOR HET VLAAMSE JEUGDBELEID	17
ACHT INHOUDELIJKE PRIORITEITEN	17
1. Jeugdwerkbeleid: aandacht voor het Vlaamse jeugdwerk (met zijn belangrijk sociaal cultureel aanbod) als bevoorrechte partner	17
2. Kinderrechten als leidraad: het concreet integreren van het kinderrechten- en het jeugdbeleid	18
3. Participatie: jonge mensen als mede-eigenaars en aandeelhouders van de samenleving	18
4. Jeugdinformatie: het scheppen en ordenen van een beleidskavel	18
5. Internationaal: jeugdwerk en jongeren internationaal oriënteren	19
6. Diversiteit, met bijzondere aandacht voor interculturaliteit	20
7. De inrichting van concrete beleidskruispunten en –rotondes op de lange weg naar een integraal jeugdbeleid	21
8. Belangrijke concepten en tendensen die richtinggevend kunnen zijn voor een positieve en offensieve kijk op jeugdigen	22
HOE WILLEN WE DEZE DOELSTELLINGEN AANPAKKEN?	22
EEN CONCRETE AANPAK VOOR HET VLAAMSE JEUGDBELEID	24
VOORAF	24
1. HET VLAAMSE JEUGDWERKBELEID	24

De hoogste tijd voor	24
Tijd nemen voor	25
2. KINDERRECHTEN ALS LEIDRAAD: HET CONCREET INTEGREREN VAN HET KINDERRECHTENBELEID EN HET JEUGDBELEID	26
De hoogste tijd voor	26
Tijd nemen voor	27
3. PARTICIPATIE: JONGE MENSEN ALS MEDE-EIGENAARS VAN DE SAMENLEVING	27
De hoogste tijd voor	27
Tijd nemen voor	27
Tijd geven aan	27
4. JEUGDINFORMATIE: HET SCHEPPEN EN ORDENEN VAN EEN BELEIDSKAVEL	28
De hoogste tijd voor	28
Tijd nemen voor	28
Tijd geven aan	28
5. INTERNATIONAAL: JEUGDWERK EN JONGEREN INTERNATIONAAL ORIËNTEREN	29
De hoogste tijd voor	29
Tijd nemen voor	29
6. DIVERSITEIT, MET SPECIALE AANDACHT VOOR DE INTER- CULTURALITEIT	30
De hoogste tijd voor	30
Tijd nemen voor	30
7. BELEIDSKRUISPUNTEN EN –ROTONDES: INTEGRAAL JEUGDBELEID IN DE PRAKTIJK	30
De hoogste tijd voor	30
Ontmoeting met onderwijs: de hoogste tijd voor	31
Ontmoeting met onderwijs: tijd nemen voor	31
Ontmoeting met onderwijs: tijd geven aan	31
Tijd nemen voor het concept van de brede school	31
Ontmoeting met welzijn: tijd nemen voor	32
Ontmoeting met de federale overheid: tijd nemen voor	33
8. CONCRETE SAMENWERKINGSPROJECTEN TUSSEN JEUGDBELEID EN CULTUUR (KUNSTEN, ERFGOED, SOCIAAL-CULTUREEL WERK) EN JEUGDBELEID EN SPORT (SPEEL/SPORTRUIMTE, JEUGDSPOORT...)	33
Ontmoeting met het sportbeleid: de hoogste tijd voor	33
Ontmoeting met brede culturele werking: tijd nemen voor	34
Ontmoeting met het sportbeleid: tijd geven aan	34
BIJLAGE: OP WEG NAAR HET JEUGDBELEIDSPLAN	35
DE INHOUD VAN HET PLAN	35
PROCEDURE EN ROL VAN DE VERSCHILLENDE ACTOREN	35

Over vier beleidsnota's en één minister. Een gemeenschappelijke vooraf

Een opsomming van onze bevoegdheden – cultuur, jeugd, sport en Brussel – klinkt bijna als de ledenlijst van een toevallig clubje. Men hoeft geen beleidsdeskundige te zijn om de grote verschillen tussen deze vier meteen aan te voelen. Achter elk van deze bevoegdheden schuilt een eigen wereld, bevolkt met typische actoren, specifieke doelstellingen, knelpunten en verwachtingen, aparte structuren, eigenzinnige gewoonten en dito beleidsinstrumenten. Zo omvat cultuur een lange reeks belangrijke subthema's, vertrekt het jeugdbeleid vanuit het perspectief van een leeftijdsgroep, bij de sport vinden we onder meer een niet gemakkelijke cohabitatie van top- en breedtesport en Brussel is een begreind maar tegelijk 'levensbreed' territorium. Elke bevoegdheid verwacht dat we een aparte bril opzetten om de werkelijkheid en maatschappelijkheid vanuit een specifieke invalshoek te beschouwen en te behandelen. En er vier keer leeft er hoop op een slagkrachtig beleid en een voor iedereen genereuze minister. Kortom, cultuur, jeugd, sport én Brussel verdienen ten volle een op maat gemaakte aanpak. Die krijgen ze ook, want wij ontwikkelden voor elk van hen een aparte beleidsnota. Dat is de tastbare uitdrukking van onze uitgesproken bedoeling om voor elk van deze bevoegdheden een eigen en herkenbaar beleid te voeren.

De eenheid der verscheidenheid

Maar in al de verscheidenheid vinden we toch ook heel wat gemeenschappelijke elementen. Dat is logisch, want onze bevoegdheden bevinden zich in eenzelfde maatschappelijke ruimte én ze maken deel uit van een gedeeld politiek project: het Vlaams regeerakkoord. Als aanloop naar de voorstelling van de vier beleidsnota's willen we hier graag een aantal van deze gemeenschappelijke eigenschappen belichten en beklemtonen.

Als uitgangspunt kiezen we resoluut voor een offensieve, positieve benadering. Onze beleidsnota's vertrekken van een geloof in de *kracht van* en *niet de klacht over* mensen en hun projecten. Deze kracht vinden we bij uitstek in het rijke verenigingsleven dat onze beleidsnota's verbindt. Cultuur, jeugd, sport én Brussel worden gekenmerkt en bevolkt door vele en uiteenlopende verenigingen. Zij vormen een levendig sociaal kapitaal en ze engageren zich vaak in lokale en Vlaamse beleidsprojecten. Ze leveren expertise maar bovenal bieden ze aan duizenden Vlamingen ruimte voor hun eigen projecten. We willen hen daarvoor (h)erkennen en hen intensief bij de beleidsvoering betrekken. Tegelijk investeren we daardoor in sterke individuen, mensen die ondernemen en verantwoordelijkheid nemen en dragen.

Onze beleidsnota's getuigen ook ondubbelzinnig van een dialogerende bestuursstijl. We maken deze keuze om twee redenen: het maakt ons beleid beter, maar tegelijk geven we hiermee uitdrukking aan ons geloof in een interactief beleid, met actieve burgers als mede-eigenaars en mede-regisseurs van hun eigen spel.

Ook het stimuleren van meer interculturaliteit is een stevig leidmotief. We kiezen resoluut voor een samenleving waarin diversiteit en verschillen gestimuleerd en als noodzakelijke maatschappelijke en menselijke waarden op prijs gesteld worden.

We stellen wel kritische vragen over het bereik van onze beleidsinspanningen én van veel van de door ons ondersteunde verenigingen en instellingen. We weten dat er nog steeds belangrijke maatschappelijke groepen zijn die te weinig *genieten* van de inspanningen die onze gemeenschap levert.

Daarbij denken we aan mensen in armoede, sommige etnische minderheden, mensen met een handicap en anderen. Deze bekommernis wordt hopelijk concreet en effectief beantwoord.

Nooit tevoren beschikte Vlaanderen over zoveel steunpunten en bovenbouworganisaties. Dat vinden we goed, maar nog niet goed genoeg. We houden hier vooral een pleidooi voor meer synergie. We nodigen deze (vaak nog nieuwe) structuren uit om zich veel meer in netwerkverbanden te organiseren en ons als beleidsvoerders adequaat te ondersteunen, te helpen bij de uitvoering van de (ook al vaak recente) regelgeving en te voeden met ideeën. We willen daarbij heel uitdrukkelijk verwijzen naar het grote belang van gezamenlijke, sectoroverschrijdende databanken en de actieve ontsluiting van informatie. Deze inspanningen moeten op korte termijn leiden naar een veel ruimere participatie.

De internationale dimensie is nadrukkelijk aanwezig. *Meer Vlaanderen in Europa in de wereld*, maar evenzeer *meer van de wereld in Vlaanderen* zijn adagio's die een concrete vertaling zullen krijgen.

Onze beleidsnota's zijn geen geïsoleerde projecten; cultuur, jeugd, sport en Brussel zijn geen eilanden in een beleidsocéaan. In bijna al hun geledingen zijn ze gehecht aan vele andere sectoren en niveaus. Vandaar de roep en hoop op meer dwarsverbanden die in bijna elk hoofdstuk doorklinkt. We willen hierbij een lans breken voor de aanleg van vele beleidskruispunten en -rotondes waarop de diverse betrokkenen bij een gemeenschappelijk beleidsproject elkaar op een veilige, vlotte en vooral efficiënte wijze ontmoeten. Vanuit onze bevoegdheden engageren wij ons bewust voor een dergelijke open samenwerking, zowel met onze Vlaamse als federale collega's.

Niet al onze aspiraties zijn meteen te vertalen in operationele doelstellingen. Voor sommige aspecten willen we bewust tijd nemen voor een meer diepgaande verkenning. Er zijn tal van interessante en prikkelende concepten die we de komende jaren zullen analyseren en toetsen op hun potenties.

Onbescheiden bescheiden

Meer dan ooit beseffen we dat de aspiraties die we in deze beleidsnota's formuleren hoog zijn. Tegelijk zijn ook in onze bevoegdheden de financiële marges beperkt. Onze beleidsnota's focussen daarom meer op het adequate en efficiënte (her)oriënteren van de bestaande middelen. In die zin past hier enige bescheidenheid.

Toch zijn we aan de andere kant ook niet bescheiden: in ons beleid zal er ook plaats zijn voor grote, nieuwe projecten. Die worden zorgvuldig afgewogen maar zijn daarom niet minder verstrekkend. En voor onze vier beleidsbevoegdheden opteren we voor duidelijke – wat zeker niet betekent: gemakkelijke – doelstellingen. We kozen bewust *niet* voor de weg van de minste weerstand. We appelleren aan de creativiteit en de volharding van alle betrokkenen, zowel binnen als buiten de Vlaamse overheid. Enkel dankzij een ruim bondgenootschap zullen we deze aspiraties kunnen verwerkelijken. Daarvan zijn we afhankelijk, daarop stellen we onze hoop en daarmee uiten we ook onze bescheidenheid.

Bert Anciaux

Intro

Dit is de tweede legislatuur waarin de Vlaamse regering een minister van jeugd(beleid) in haar rangen telt, en de derde (sinds 1997) met een minister die bevoegd is voor de coördinatie van het kinderrechtenbeleid. Het is voor het eerst dat een minister de twee bevoegdheden combineert.

Het mag duidelijk zijn: de Vlaamse Gemeenschap heeft in toenemende mate duurzame aandacht voor een systematisch en omvattend beleid ten aanzien van kinderen en jongeren. Deze evolutie verheugt ons. We zullen de komende jaren trachten om succesvol tegemoet te komen aan de bijbehorende verantwoordelijkheid en de hoge verwachtingen. We willen een krachtig beleid voeren en we weten dat dit niet kan zonder de medewerking van velen, binnen en buiten de Vlaamse overheid. We hopen daarom dat er een ruim bondgenootschap groeit van mensen en instellingen voor wie de ontplooiing en ontwikkeling van de jonge mensen in Vlaanderen (30% van de bevolking!) hoog op de agenda staat.

De voorbije jaren werden belangrijke bakens voor de toekomst uitgezet:

- naar analogie met wat de gemeentebesturen al sinds 1995 doen, maakte ook de Vlaamse Gemeenschap 'haar' jeugdwerkbeleidsplan (2001). Hierdoor kregen de inspanningen voor de ondersteuning van het Vlaamse jeugdwerk een samenhangend kader en een concreet perspectief. Verschillende decreten werden geactualiseerd (gemeentelijk en provinciaal niveau) of ingrijpend vernieuwd (landelijk jeugdwerk, reorganisatie van de bovenbouw en jeugdverblijfscentra). Deze nieuwe regelgeving ging gepaard met een opvallende toename van de middelen.

- Een jaar later (2002) werd het eerste jeugdbeleidsplan aan het parlement voorgelegd. Daarin werd resoluut gekozen voor een omvattende en brede benadering. Het werd een systematische screening van de jeugdbelangen en –aandachtspunten in de verschillende beleidsterreinen van de Vlaamse overheid. Hoewel het een complexe oefening is, verdient dit aspiratieve plan waardering voor de gedurfde en doortastende aanpak.

- Nog twee jaar later (2004) keurde de Vlaamse Regering een omvattend Vlaams Actieplan Kinderrechten goed. Daarmee gaf zij het goede voorbeeld in de voorbereiding van het Nationaal Actieplan.

Bij de voorbereiding, invulling en uitvoering van deze beleidsplannen koos de Vlaamse overheid voor een interactieve en dialogerende aanpak. Op diverse manieren en met een hoge intensiteit werden actoren uit het middenveld en individuele kinderen en jongeren geconsulteerd.

Met de creatie van een zogeheten *bovenbouw* (o.a de Vlaamse administratie, het Steunpunt Jeugd en de Vlaamse Jeugdraad, ADJ, JINT, Vereniging Vlaamse Jeugddiensten en –consulenten) beschikt de Vlaamse overheid, naast haar gespecialiseerde administratie, over een krachtige interface. De komende legislatuur verwachten wij veel van dit bondgenootschap.

Vooruitblik

Gelinkt aan het Vlaamse jeugdbeleidsplan

Voor deze nieuwe beleidsnota putten wij met veel respect inhoudelijke inspiratie uit de lopende beleidsplannen. Het is belangrijk deze nota ook in een ruimer tijdspad te zien: het decreet op het Vlaamse Jeugdbeleid verplicht ons immers om voor eind 2005 een nieuw jeugdbeleidsplan aan het parlement voor te leggen.

De verkenningen en besprekingen daarvoor zijn al gestart. Deze beleidsnota wil, refererend aan het regeerakkoord, belangrijke aandachtspunten en politieke prioriteiten naar voren schuiven. Ze vormen onze inhoudelijke bijdragen als minister van Jeugd, lid van de uitvoerende macht en politiek verantwoordelijke. ***Het zijn onze aandachtspunten voor het jeugdbeleid die wij in het beleidsproces introduceren omdat ze voor ons van groot belang zijn.*** Uiteraard handhaven wij met overtuiging onze keuze voor een iteratief en dialogerend proces.

Uitgangspunten 1: continuïteit

Een beleidsnota staat maar zo stevig als haar uitgangspunten sterk zijn. Uitgangspunten zijn de wortels: ze verankeren en voeden wat er verder en later als meer concrete en operationele voorstellen uit groeit.

Wij nemen zonder schroom de uitgangspunten van het lopende jeugd(werk)beleidsplan over. In kort bestek:

Kinderrechten als wettelijk en ethisch referentiekader

Het Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind (IVRK) geeft kinderen en jongeren samenhangende en omvattende rechtswaarborgen op het vlak van participatie, provisie en protectie. Ze hebben recht op overleving, bescherming, ontwikkeling en actieve deelname en inspraak. Deze internationaal erkende rechten zijn vanzelfsprekend een referentie voor het Vlaamse jeugdbeleid. Behalve een juridisch bieden ze ook een ethisch kader: jonge mensen worden dankzij de kinderrechten ook zichtbaar als zingevers, met een eigen betekenisverlening en eigen perspectieven: kinderen en jongeren hebben een eigen mening, niet langer een ‘nog-niet-mening’.

Categoriaal, integraal en toch pragmatisch

De integratie van het jeugd- en het kinderrechtenbeleid vertrekt dus van een integrale, omvattende benadering zoals de Vlaamse regering die in de vorige legislatuur al voorstond en in het eerste jeugdbeleidsplan heeft uitgewerkt.

Een categoriaal beleid richt zich tot een doelgroep, een categorie of deel van een groep met een bepaald, gemeenschappelijk kenmerk. In dit geval is de doelgroep ‘jeugd’. Een categoriaal jeugdbeleid benadert, analyseert en duidt het overheidsbeleid en de omgeving vanuit het perspectief van kinderen en jongeren. De werkelijkheid wordt gescreend vanuit de rechtstreekse en onrechtstreekse belangen van de jeugd.

We doen dit echter niet door te vertrekken van een tegenstelling – ‘wij, de jeugd, versus zij, de rest’ – maar op grond van de overtuiging dat ook het jeugdbeleid de samenleving en het beleid ziet als een gemeenschappelijk project van alle – dus ook jonge – mensen. Hierbij is

het cruciaal dat het perspectief van de jeugd mee geschetst wordt dóór de jeugd en dat het samen met de visie van opvoeders, begeleiders en overheden de basis vormt voor de beleidsvoering.

Wellicht hebben alle beleidsdomeinen en maatschappelijke velden een directe of indirecte impact op of link met kinderen en jongeren. Daarom is jeugdbeleid in alle beleidsdomeinen en maatschappelijke sectoren verankerd: het slingert zich dwars door sectoren en niveaus. Deze dwarsdoorsnede zorgt voor vele beleidskruispunten of –rotondes. Het is noodzakelijk, ingegeven door haalbaarheid en overzichtelijkheid, dat zeker de belangrijkste kruispunten goed beveiligd en aangelegd worden, zodat het verkeer er vlot en geregeld verloopt. Dankzij een goed ingericht kruispunt vermijden we aanrijdingen en op een rotonde kunnen we ons, zelfs na een gemiste afslag, probleemloos herpakken.

Complementariteit: overheden werken aanvullend

Een integrale benadering zorgt ervoor dat beleidsintenties niet alleen op elkaar afgestemd worden binnen een sector of tussen verschillende sectoren. Ook de verhoudingen tussen de beleidsniveaus (Europese Unie, de federale overheid, de Vlaamse overheid, provincie- en gemeentebesturen) en tussen het overheids- en het privé-initiatief staan centraal in onze aandacht.

Het structurele overleg tussen de verschillende actoren en overheidsniveaus moet dan ook worden voortgezet. Dat zal gebeuren aan de hand van drie inhoudelijke clusters: ‘integraal jeugd- en kinderrechtenbeleid’, ‘lokaal en provinciaal jeugd- en jeugdwerkbeleid’ en ‘Vlaams jeugdwerkbeleid.’

Voor de afstemming met het federale beleidsniveau, de andere gewesten en gemeenschappen in dit land en alles wat er in de Europese Unie of mondiaal (bijvoorbeeld in het kader van het Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind) gebeurt, zijn wij in belangrijke mate afhankelijk van de fora die daarvoor worden georganiseerd.

Als Vlaams minister voor Jeugd engageren wij ons om ook daar uitdrukkelijk de Vlaamse visie op jeugd- en kinderrechtenbeleid uit te dragen die o.a in deze beleidsnota wordt ontwikkeld en geconcretiseerd.

Positief, offensief, inclusief en emanciperend

Onze beleidsnota kiest onomwonden voor een geloof in de kracht van kinderen en jongeren en de projecten die ze opzetten. Daarbij is respect voor en het stimuleren van de expressiviteit van de jeugd een erg belangrijke doelstelling. Deze aandacht vereist vooral ruimte in de hoofden van volwassenen: een positieve opstelling tegenover de eigenheid van kinderen en jongeren en uitgesproken respect voor de eigen-aardige wijze waarop zij zich in de samenleving manifesteren.

Jeugdbeleid is primair gebaseerd op vertrouwen in de groeiende handelingsbekwaamheid van jonge mensen, zowel als individu als in de groepen en verenigingen die zij vormen. Dit positieve uitgangspunt maakt ons echter niet blind voor de remediërende taken die de gemeenschap moet vervullen. Kinderen en jongeren die door fysieke, mentale, sensorische of maatschappelijke problemen af dreigen te haken, slachtoffer worden en/of de hechting aan onze gemeenschap verliezen, vereisen een krachtig remediërend beleid. Dat willen we samen met onze collega's in de Vlaamse regering ontwikkelen. Ons jeugdbeleid wil daarom ook inclusief zijn: we willen ons uiterste best doen om niemand uit te sluiten. Als we uitsluiting vaststellen, moet dit leiden naar speciale, hopelijk tijdelijke, maatregelen.

Het Europese witboek voor de jeugd stelt ‘autonomie’ als een belangrijke doelstelling voorop. Dit sluit naadloos aan bij de emanciperende visie van het Vlaams jeugdbeleid: kinderen, jongeren en hun organisaties moeten gewapend worden om zo’n volwaardig mogelijke plaats in de samenleving op te nemen. Sociale en andere maatschappelijke vaardigheden zijn belangrijk, niet alleen om ze op te bouwen maar ook om ze ten volle uit te oefenen. Wij zullen in het jeugdbeleid heel bewust aandacht besteden aan de concretisering van het uitgangspunt ‘jonge mensen zijn volwaardige actoren in de samenleving’.

Anderzijds vinden wij nog steeds dat overheden meer systematisch en met meer energie en toewijding aandacht moeten besteden aan de jeugd als categorie. Dit impliceert niet alleen de nodige beleidsacties en de bijbehorende financiële ruimte, maar ook aandacht voor de participatie van kinderen, jongeren en hun organisaties in de beleidskeuzes van deze overheden. Elke overheid draagt hier zelf expliciete verantwoordelijkheid. Wij zullen daar permanent de nadruk op leggen.

Participatie: doel en middel

De overheid moet jongeren de kans geven hun standpunt kenbaar te maken en de kloof met de maatschappelijke werkwijzen en structuren te overbruggen. Participatie van kinderen, jongeren en hun organisaties is daarom niet alleen een beleids*middel*, het is ook een permanent beleids*doel* op zich.

Hoewel dit uitgangspunt in het jeugdwerkbeleid op de verschillende beleidsniveaus als belangrijk wordt erkend, blijft het – zelfs binnen dat jeugdwerkbeleid – moeilijk om via formele en informele structuren kinderen, jongeren en hun organisaties bij het beleid te betrekken. Het is een dwingende opdracht van de verschillende overheden om te blijven zoeken naar succesvolle methodes terzake. In onze relaties met andere overheden zullen wij dit streven blijven stimuleren en ondersteunen.

Anders dan bij het jeugd*werk*beleid, waar de participatiegedachte breed en diep is geworteld, ligt het voor vele andere actoren en sectoren nog steeds moeilijk om kinderen, jongeren en hun organisaties als volwaardige medespeler bij het maken van beleidskeuzes te erkennen. En dit beperkt zich niet tot de zogenaamde ‘harde beleidsmateries’. Wij vinden het belangrijk om in de komende legislatuur de voorzichtige stapjes die in verschillende domeinen op dit vlak gezet worden te bestendigen, indien mogelijk te versterken en zelfs uit te breiden naar andere beleidskavels. Ook vanuit de inclusiviteit van het kinderrechtenverdrag moet men voor alle Vlaamse bevoegdheden nagaan wat de effecten van de genomen maatregelen op jonge mensen zijn en wat ze vinden van vooropgestelde maatregelen. In het *Witboek Jeugd* van de Europese Commissie wordt het scherp gesteld: geen democratie zonder participatie.

Onderbouwd, gedragen

Een beleid dat de kinderrechten als referentiepunt heeft, dat alle actoren en overheidsniveaus structureel betreft en dat kinderen en jongeren en hun organisaties ernstig neemt, kan niet anders dan een breed draagvlak hebben. Maar beleid ‘maken’ is meer dan draagvlak en ervaringsdeskundigheid.

Een eigentijds beleid baseert zich ook op geobjectiveerde vaststellingen. In de voorbije legislatuur werd hiertoe al een aanzet gegeven. Verschillende onderzoeksvragen werden geformuleerd en verschillende organisaties kregen de kans om hun deskundigheid te verbreden en te versterken. Er bestaat heel wat onderzoek op dit gebied, maar een goede inventaris en een betere afstemming zijn noodzakelijk.

Diversiteit

Jeugd is een brede categorie, een leeftijdsgroep die (als de leeftijdsgrens op 25 jaar ligt) zo'n 30% van de bevolking telt. Uiteraard vormt deze groep geen homogeen geheel, maar zit ze boordevol verschillen, waaronder leeftijden, opvattingen en nog tal van andere. Het Vlaamse jeugdbeleid zal, waar nodig, die verschillen in rekening brengen en er met passende maatregelen op inspelen.

Uitgangspunten 2: vernieuwing en concretisering

Ontegensprekelijk is de maatschappelijke context veranderd. Ook de ervaringen en leerprocessen met het jeugd- en jeugdwerkbeleid van de voorbije jaren moeten geëvalueerd en gevaloriseerd worden. Dit betekent dat een aantal oorspronkelijke uitgangspunten op een andere, vernieuwde wijze worden ingevuld. Sommige uitgangspunten vragen ook om een meer concrete vertaling. Deze beleidsnota wil hierop ingaan, o.a met een geactualiseerde missie en door daarbij nieuwe beleidsmaatregelen voor te stellen.

Een missie... waar we voor gaan (en werken)

Een missie in woorden

Het Vlaamse beleid ijvert voor een zo groot en duurzaam mogelijk welbevinden van haar inwoners. Het Vlaamse jeugdbeleid is een verbijzondering van dit streven, een categoriale specificatie: de beleidsdoelgroep beperkt zich tot alle inwoners in de leeftijdsgroep 0 tot 25 jaar. Hierbij vermelden dat de bovengrens van de 'jeugd' steeds relatief gebruikt moet worden. Voor het kinderrechtenkader is 'het kind' de minderjarige (jonger dan 18 jaar). Het decreet Vlaams Jeugdbeleid stelt de grens op 30 jaar.

De Vlaamse overheid formuleert voor haar jeugdbeleid de volgende missie:

Het Vlaamse jeugdbeleid wil bijdragen tot de optimale participatie, ontplooiing en ontwikkeling van alle kinderen en jongeren, als individu en in formele en informele groepen. Het besteedt bijzondere aandacht aan het belang van maatschappelijke betrokkenheid en verantwoordelijkheid. Het is gebaseerd op vertrouwen in de mogelijkheden en geloof in de grote diversiteit van de jeugd. Die wordt beschouwd als volwaardige actor in en mede-eigenaar van de samenleving.

Deze missie wordt gekoppeld aan een visie:

De Vlaamse overheid wil deze ontplooiing vormgeven op een actieve, systematische, duurzame en samenhangende wijze, in alle facetten, geledingen, structuren en niveaus van haar beleidsvoering, en op een interactieve, participatieve en dialogerende wijze.

Enkele elementen uit deze missie en visie vergen meer toelichting:

- Optimale participatie: participatie wordt hier bewust gebruikt met een dubbele betekenis en bedoeling. Enerzijds *participatie* als *deelnemen*, in de zin van 'gebruikmaken, genieten'. Anderzijds betekent *participatie* ook *deelhebben*, in de betekenis van 'aandeelhouder zijn van de samenleving'. Dit wordt in de missie beklemtoond door bewoordingen als *volwaardige actor* en *mede-eigenaar*.
- Optimale ontplooiing en ontwikkeling: hier wordt de nadruk gelegd op het creëren van ruimte om talenten, aspiraties, potentieel, creativiteit enz. van jonge mensen zo veel mogelijk kansen te geven, zodat ze elk op hun ritme en met hun specifieke persoonlijkheid kunnen groeien.
- Alle kinderen en jongeren: het jeugdbeleid wil deze ontplooiingskansen in de mate van het mogelijke bieden aan *individuele* jonge mensen, maar zeker ook aan de informele en formele *groepen* (verenigingen) waarin ze zich organiseren.
- Het belang van maatschappelijke betrokkenheid: het jeugdbeleid wil expliciet bijdragen tot gemeenschapsvorming, benadrukt de noodzaak van sociaal engagement en streeft naar een kritische maar positieve hechting in de gemeenschap.

- Gebaseerd op vertrouwen in de mogelijkheden: jeugdbeleid is gebaseerd op het geloof dat de jeugd prima in staat is om zowel op het persoonlijke vlak als in een sociale ruimte haar verantwoordelijkheid op te nemen.

- De grote diversiteit binnen de doelgroep jeugd: het beleid combineren met de hedendaagse diversiteit is een van de prioritaire doelstellingen. Diversiteit is echter een begrip met een ruime inhoud. Het gaat van het verschil in leeftijdsgroepen (van kleuters tot jongvolwassenen), woonplaatsen (verstedelijkte en meer landelijke gebieden), de scholingsgraad, het geslacht, seksuele voorkeuren, etnische afkomst, hobby's, projecten... Kortom: de veelheid van de verscheidenheid moet worden gecombineerd met een beleid dat toch slagkrachtig is.

- Elementen voor de vormgeving van dit beleid:

- proactief: niet afwachtend (reactief) handelen, maar bewust en expliciet zoeken naar de belangrijkste uitdagingen en de meest geschikte en haalbare beleidsantwoorden;
- duurzaam: het Vlaamse jeugdbeleid kan maar successen boeken als deze aanpak door opeenvolgende regeringen wordt aangehouden;
- samenhangend: een belangrijke eigenschap van 'goed' beleid is het streven naar samenhang. Daarin wordt de jeugd omvattend benaderd en wordt er gestreefd naar een integratie van de beleidsinspanningen die door andere actoren (binnen en buiten de Vlaamse Gemeenschap) geleverd worden. In al zijn facetten en geledingen staat het jeugdbeleid automatisch voor een omvattende aanpak, die zich qua visie niet tot enkele beleidsterreinen kan beperken. Deze benadering klinkt erg idealistisch. Daarom willen we pragmatiek niet schuwen. Pragmatiek zal hierin meespelen. Misschien helpt de volgende boutade daarbij: *jeugdbeleid bemoeit zich met alle zaken maar heeft niet overal expliciete taken.*

- Op een interactieve, participatieve en dialogerende wijze: de voorbereiding en uitvoering van het Vlaamse jeugdbeleid moet vorm krijgen in systematisch, voortdurend en intensief overleg met de vele betrokkenen. Hierbij is het jeugdmiddenveld een bevoorrechte partner, maar ook het peilen van de meningen, opvattingen, noden enz. van individuele kinderen en jongeren is een aandachtspunt. Het is niet aan de overheid om in dit verband zelf consultaties te organiseren, maar beleidsinformatie kan uit heel wat bronnen worden afgeleid: wetenschappelijk en zeker ook praktijkonderzoek, het jeugdwerk, de jeugdraad enz.

Jeugdbeleid als uitdaging: beheersen en beheren van complexiteit

Categoriaal beleid – zoals het jeugdbeleid dat wij voorstaan – is niet vanzelfsprekend, want (ook) de Vlaamse overheid is vooral sectoraal georganiseerd. De keuze voor een categoriale aanpak plaatst ons meteen voor veel uitdagingen. Een beleid vanuit het perspectief van een leeftijdsgroep slingert zich dwars door heel wat beleidsterreinen, ontmoet ook andere categorieën en zal zich op diverse overheidsniveaus moeten ontplooien. Een concrete oefening jeugdbeleid, zoals die gebeurde in het Vlaamse jeugdbeleidsplan, staat voor een bijna oneindig aantal ontmoetingen met andere sectoren, actoren en niveaus.

Het beheersen en beheren van deze complexiteit, verhoogd door het relatief nieuwe van deze aanpak, vormt wellicht de grootste uitdaging voor het nieuwe jeugdbeleidsplan. De kans om te verzanden in oeverloze oefeningen is groot. Daarom moet dit jeugdbeleid op een haalbare en pragmatische wijze inhoud krijgen, terwijl het toch gebaseerd blijft op een ruime en ideële invulling van het begrip en de visie.

Daarom introduceren we in deze beleidsnota de noties ***beleidskruispunten of beleidsrotondes*** om de vele ontmoetingen van het jeugdbeleid met andere sectoren, niveaus en categorieën op een vlotte, veilige en pragmatische wijze te organiseren. Hierbij vertrekken we van de gelijkwaardigheid van elke beleidsbenadering. Maar voor het jeugdbeleid vormt het perspectief van kinderen en jongeren de leidraad.

Van missie naar doelstellingen met de notie ‘tijd’ als leidmotief

In deze beleidsnota wordt de missie vertaald in concrete aandachtspunten. We zullen die echter niet allemaal met dezelfde aspiratie verwoorden. We hanteren bij de doelstellingen de volgende niveaus:

- **“de hoogste tijd voor”**: voor doelstellingen die op korte termijn daadkrachtig en operationeel vertaald moeten worden in acties en waarvoor deadlines kunnen gelden;
- **“tijd nemen voor”**: doelstellingen die vooral exploratief en verkennend zijn, maar wel om gerichte en zichtbare actie vragen. Het zal hier vaak gaan om concepten die erg interessant en uitdagend klinken, nog niet rijp zijn om zomaar te operationaliseren, maar toch met directe ernst moeten geanalyseerd en in beleidstermen vertaald worden;
- **“tijd geven”**: doelstellingen die vooral observerend zijn. Er wordt bewust en gemonitord afgewacht, op de weg naar een meer uitgebreide evaluatie en daaropvolgende conclusies.

Inhoudelijke doelstellingen voor het Vlaamse jeugdbeleid

Acht inhoudelijke prioriteiten

We willen de inhoudelijke doelstellingen voor het Vlaamse jeugdbeleid structureren rond de volgende grote onderwerpen:

1. *Jeugdwerkbeleid: aandacht voor het Vlaamse jeugdwerk (met zijn belangrijk sociaal-cultureel aanbod) als bevoorrechte partner*

Het Vlaamse jeugdbeleid beschouwt participatie aan het jeugdwerk als uiterst belangrijk voor de ontplooiing van kinderen en jongeren.

De relevantie van het jeugdwerk voor honderdduizenden kinderen en jongeren staat buiten kijf. Het jeugdwerk is een levendig, alert en succesvol pedagogisch project. Het wordt gedragen door elkaar snel opvolgende generaties van vele jonge en enthousiaste vrijwilligers. Zij vormen de belangrijkste garantie voor het succes.

Op grond van zijn ervaring kan het jeugdwerk de overheid steunen bij het uittekenen van een geïntegreerd jeugdbeleid. Het kan ook bijdragen aan de participatie van kinderen en jongeren. Ons beleid gaat uit van een sterk geloof in het jeugdwerk en wil dit typisch Vlaamse fenomeen als prioriteit naar voren blijven schuiven. Het jeugdwerk blijft voor ons, als minister en als Vlaamse overheid, dan ook een bevoorrechte partner.

Het jeugdwerk, hoe sterk en levendig ook, heeft blijvend behoefte aan systematische en actieve beleidsaandacht en verdient daarom voortdurende steun en (h)erkenning vanwege de Vlaamse overheid.

Het Vlaamse jeugdwerkbeleid wil het brede aanbod blijven garanderen en de specifieke kwaliteiten ervan stimuleren en optimaliseren. Zo zullen we de nodige middelen blijven inzetten voor de ondersteuning van het jeugdwerk, zowel op Vlaams niveau als in ons partnerschap met de gemeenten en provincies. Ook de ondersteuning van de jeugdverblijfscentra, de initiatieven jeugdcultuur, de internationale jeugdwerking, het experimenteel jeugdwerk, de initiatieven gericht op de participatie en het informeren van kinderen en jongeren willen we met kracht voortzetten.

Het jeugdwerk is primair een project voor de vrijetijdsbesteding van jonge mensen dat ook wordt geregisseerd door jonge mensen. Het plezier, het speelse proces van *het samen jong zijn* is op zich voldoende waardevol en maatschappelijk relevant. Jeugdwerk mag niet herleid worden tot z'n loutere nut of tot een vehikel voor allerlei beleidsdoelstellingen. Toch willen, kunnen en mogen we de vele – weliswaar secundaire – positieve neveneffecten van het jeugdwerk niet miskennen: het biedt een uitzonderlijke maatschappelijke ruimte voor de vorming van gemeenschaps- en burgerzin, persoonlijkheidsvorming en de ontwikkeling van sociale vaardigheden. Het jeugdwerk is ook een uitermate belangrijke stimulans voor maatschappelijk en vaak ook politiek engagement, respect, duurzaamheid enz.

2. Kinderrechten als leidraad: het concreet integreren van het kinderrechten- en het jeugdbeleid

Wij willen het kinderrechtenbeleid en het jeugdbeleid, die nauw met elkaar verwant en grotendeels congruent zijn, stevig met elkaar vervlechten. Het jeugdbeleid concretiseert de kinderrechten en vormt het kader van maatregelen, voorzieningen enz. om de toepassing van kinderrechten te toetsen. De kinderrechten zijn ook het perfecte kader om aan de beleidskruispunten en -rotondes binnen de verschillende beleidskavels (ruimte, onderwijs, welzijn, cultuur, mobiliteit) te werken. Prioritaire aandachtspunten uit het jeugdbeleid, zoals informatie, participatie enz., zijn de expliciete vertaling van rechtsbeginselen uit het Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind (IVRK).

Door de verdragsverplichting vormen de kinderrechten een uitgesproken verantwoordelijkheid van *alle* Vlaamse ministers. Elke minister moet binnen de beleidsdomeinen waarvoor hij of zij bevoegd is, werken aan de toepassing van het IVRK. Het is dus niet alleen de minister bevoegd voor jeugd en kinderrechten die invulling moet geven aan de beleidskruispunten. Elke minister zal voor de beleidsdomeinen waarvoor hij/zij verantwoordelijkheid draagt, moeten afwegen hoe het IVRK er optimaal wordt toegepast en welke jeugdbeleidacties binnen hun beleidskavels worden opgezet, uiteraard binnen het kader van het Vlaamse jeugdbeleid.

In het jeugdbeleidsplan zal er dan ook specifieke aandacht gaan naar alles wat onder de zogenaamde ‘horizontale verantwoordelijkheid’ voor de kinderrechten valt: de invulling van de Vlaamse verplichtingen ten aanzien van federale (Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind, Nationaal Actieplan Kinderrechten enz.) en internationale fora (vijfjaarlijkse verslaggeving voor het internationaal comité te Geneve enz.), de verplichtingen die voortvloeien uit het KinderEffectenRapportage-decreet en die ten aanzien van de niet-gouvernementele organisaties die zich in de kinderrechtenthematiek hebben gespecialiseerd.

3. Participatie: jonge mensen als mede-eigenaars en aandeelhouders van de samenleving

Participatie is allang een van de basisprincipes van het Vlaamse jeugd- en jeugdwerkbeleid. Het heeft een ‘zelfaanzwengelend’ effect, draagt bij tot een breder sociaal netwerk en leidt tot democratische burgerschapshoudingen en verhoogde burgerzin. Toch verdient participatie nog meer aandacht.

In het participatiedebat mag de overheid de minder mondige en bevoorrechte kinderen en jongeren niet uit het oog verliezen. Vandaar ook dat een verscheiden aanbod aan participatiekanalen en –structuren moet inspelen op de diversiteit bij kinderen en jongeren. We willen er zorg voor dragen dat overheden desnoods corrigerende maatregelen nemen om ook de belangen van deze groepen te waarborgen.

4. Jeugdinformatie: het scheppen en ordenen van een beleidskavel

Informatie is een belangrijk instrument in de ontwikkeling van actief burgerschap met het oog op de bevordering van de *civil society* en sluit aan bij de visie van de Vlaamse Jeugdraad, die *empowerment* van kinderen en jongeren vooropstelt. Twee belangrijke voorwaarden hiervoor zijn immers mondige burgers (ook als consumenten) en voldoende kennis bij de jeugd.

Rond jeugdinformatie zijn tal van spelers op tal van terreinen en binnen verschillende beleidskavels actief. Allemaal bespelen ze een eigen domein en hebben ze een eigen statuut

en karakter. Kinderen en jongeren zien hierdoor meestal het bos noch de bomen. Thematische overlappingsen zijn legio en van samenwerking is amper sprake. Het aanbod is bovendien erg ongelijkmatig gespreid over de domeinen en het territorium van de Vlaamse gemeenschap.

Jeugdinformatie is bij uitstek een beleidsoverschrijdend gegeven. Een degelijk informatiebeleid vergt op overheidsniveau een voortdurende afstemming tussen de verschillende beleidsvelden- en domeinen enerzijds en de diverse beleidsniveaus anderzijds. De concretisering van een informatiebeleid zal een zaak zijn van maat- én netwerk(ing), waarbij ook andere overheden en de verschillende informatieverstrekkers hun verantwoordelijkheid moeten opnemen. Dat moet resulteren in gezamenlijke strategieën voor samenwerking en afstemming. Daarom zullen we in de komende legislatuur werken aan een samenhangend, performant en vooral effectief jeugdinformatiebeleid. We nemen hier heel duidelijk het voortouw bij de inrichting van goed georganiseerde beleidsrotondes.

5. Internationaal: jeugdwerk en jongeren internationaal oriënteren

Ook in een geïnternationaliseerde context willen we voor Vlaanderen een onderbouwd, efficiënt en duurzaam internationaal jeugdbeleid.

Jonge mensen moeten de kans krijgen op internationale ervaringen: een interculturele samenleving krijgt immers pas betekenis in de ontmoeting met andere culturen. Het *live* ervaren van verschil zorgt altijd voor persoonlijke verrijking. Wij willen dan ook de internationale, en zo ook de interculturele, ontmoeting blijven stimuleren. Dit gebeurt ook door de EU, die zo het Europees burgerschap wil promoten. De Raad van Europa ziet mobiliteit “als een educatieve onderneming – een niet-formeel leerproces – die gepaard gaat met een tijdelijke verandering van omgeving / locatie over de (culturele) grenzen heen”.

De voorbije jaren is van dit streven werk gemaakt. Er bestaan al verschillende instrumenten voor. Het komt erop aan om het werk voort te zetten en waar nodig te evalueren. Het blijft daarbij een uitdaging om de Europese en Vlaamse kanalen op elkaar af te stemmen, zodat ze elkaar versterken. (In 2007 komt er een nieuw Europees programma ‘Jeugd’.)

Internationale contacten bieden een belangrijke verkenning van en verrijking voor de culturele, pedagogische en methodische kracht van het jeugdwerk. We willen dan ook blijven stimuleren dat partners op het vlak van het jeugdwerk en jeugdbeleid naar Vlaanderen komen en moedigen internationale samenwerking en uitwisseling aan. We willen nagaan op welke wijze we kunnen samenwerken met gelijkaardige regio's in Europa die een sterk jeugdbeleid aan het ontwikkelen zijn.

De publicatie van het EU-Witboek (van de Europese Commissie) Jeugd betekende een kwalitatieve stap voorwaarts in de ontwikkeling van een beleid voor jongeren op Europees niveau. De beleidsthema's participatie, informatie, vrijwilligerswerk, jeugdonderzoek, sociale integratie en tewerkstelling, onderwijs en mobiliteit, antiracisme en autonomie zijn erin aan de orde en breiden het blikveld van de Europese Unie uit. Dit creëert nieuwe uitdagingen voor het Vlaamse jeugdbeleid. We zullen dat situeren in dit Europese kader en stelling nemen op tal van terreinen. Een stevige inhoudelijke onderbouw is en blijft hiervoor noodzakelijk én een grote mate van operationalisering is nodig om te blijven wegen op het debat. Vandaar ons uitgesproken engagement om dit debat te blijven aansturen en toe te passen in het Vlaamse beleid.

Het verder ontplooiën van samenwerking, in termen van gelijkwaardig partnership, met landen in ontwikkeling (zeker Zuid-Afrika, mogelijks China en Marokko) en met Europese regio's (bijvoorbeeld Catalonië) zal een plaats blijven krijgen in het internationaal jeugdbeleid.

Internationale en multilaterale fora dwingen ons verder te kijken dan onze grenzen lang zijn, Europese regelgevingen en internationale charters en conventies bepalen mee het beleid en door het toenemende belang van de Europese instellingen dient er zich ook meer Europese regelgeving aan die het leven van jongeren en het jeugdwerk beïnvloedt. Het komt eropaan deze ontwikkelingen op de voet te volgen en waar mogelijk te beïnvloeden.

6. Diversiteit, met bijzondere aandacht voor interculturaliteit

Als minister van Jeugd hebben wij ook aandacht voor de specificiteit van elk kind en elke jongere. Jongens of meisjes, studerenden, werkenden of werkzoekenden, jeugd van een etnisch-culturele minderheid, hoog- of laaggeschoolde jongeren, jongeren al dan niet met een handicap, holebi's of hetero's, kinderen en jongeren uit een welgesteld of arm/achtergesteld gezin, ...: allemaal hebben ze recht op goede bescherming, kwaliteitsvolle voorzieningen, een stem in het debat, deelname aan het vrijetijdsleven (en zeker aan het gesubsidieerde vrijetijdsaanbod).

Daarom moet er overal in Vlaanderen een breed en gevarieerd jeugdwerkaanbod beschikbaar zijn, waar iedereen zijn of haar gading in vindt. Het Vlaamse jeugdwerkbeleid wil dit brede aanbod garanderen en de specifieke kwaliteiten ervan stimuleren en optimaliseren. Dit zal zich vertalen in respect voor de diversiteit van werkvormen, methodes en visies.

Of we nu wonen op het platteland of in de stad, vandaag komen veelkleurige indrukken op iedereen van ons af. De aanwezigheid van mensen van verschillende culturen maakt de diversiteit 'levensecht' en tastbaar. Jammer genoeg geeft de veelkleurigheid ook aanleiding tot angst voor het ongewone en het onbekende. Het beleid mag hier niet aan voorbijgaan.

De Vlaamse samenleving is meer dan ooit 'divers' en heterogeen. Om de samenleving leefbaar te houden heeft iedereen de opdracht zich hierin een weg te zoeken en te leren omgaan met de realiteit van de diversiteit en met de implicaties ervan.

Sommigen interpreteren diversiteit, en etnisch culturele diversiteit in het bijzonder, per definitie als een groot probleem. Men wil principieel de verschillen bijschaven, vertimmeren of laten opgaan in een groter geheel, de zogezegde monocultuur 'van vroeger'. Dit is een discours dat uitsluitend uitgaat van de veelheid als *probleem*, dat culturen in confrontatie met elkaar ziet en dat volgens ons tot mislukken is gedoemd.

Een andere benadering wordt gemeenzaam 'de multiculturele samenleving' genoemd.

Ondanks de schijn van het tegendeel leidt ook dat concept tot segregatie. Een multiculturele samenleving gaat immers te vaak te veel uit van een gedoogbeleid: "Ik verdraag jou als jij mij tolereert". Vervreemding is hoe dan ook het effect van multiculturaliteit.

Een interculturele samenleving daarentegen werkt actief aan het samen-leven van mensen en culturen. Dit concept gaat ervan uit dat culturen maar kunnen evolueren als ze zich – zo vanzelfsprekend maar ook zo vergaand mogelijk – bewust laten voeden door en zélf interessant voedsel geven aan andere culturen waarmee ze in contact komen of samenleven. Daarom schuiven wij het model van de interculturaliteit ook in het jeugd- en cultuurbeleid expliciet als doelstelling naar voren. Investeren in gemeenschapsvorming en (inter)culturele

activering vormt een belangrijke aanzet tot een reëel en positief interculturele samenleving, waarin elke mens centraal staat.

Het is de taak van de overheid om instrumenten aan te reiken die de samenleving en haar voorzieningen helpen in het omgaan met de realiteit van diversiteit en al haar implicaties. We zullen er dan ook op toezien dat het jeugdwerk voldoende gediversifieerd is, zodat ook de etnisch-culturele minderheden zich erin kunnen herkennen. Deze diversiteit willen we ook stimuleren en ondersteunen bij de lokale besturen. Het actief bestrijden van racisme en discriminatie blijft een permanent aandachtspunt.

We geloven erin dat we, door blijvend en op lange termijn op deze verschillende fronten aan de slag te gaan, bijdragen tot een meer uitgebalanceerd cultuur- en jeugdbeleid.

7. *De inrichting van concrete beleidskruispunten en –rotondes op de lange weg naar een integraal jeugdbeleid*

Jeugdbeleid staat automatisch voor een omvattende aanpak. Het beheersen en beheren van deze complexiteit vormt nog steeds een grote uitdaging. Maar we beginnen niet van nul. In het verleden vonden al ontmoetingen plaats tussen diverse sectoren en beleidsniveaus.

Voor bepaalde thema's of problemen is een integrale benadering meer expliciet nodig. Wij schuiven op dit moment de volgende items naar voren: fuiven, spelen en sporten, op kamp gaan, meer mobiliteit in het verkeer.

Fuiven zijn voor jongeren zeer belangrijk; ze vormen een typisch fenomeen van een dynamische jongerencultuur. Het zijn plaatsen en momenten bij uitstek om *samen jong te zijn*. Elk weekend zijn er duizenden fuiven, overal in Vlaanderen. De overgrote meerderheid daarvan verloopt in prima en plezierige omstandigheden. Toch kan er aan het huidige 'fuifklimaat' in Vlaanderen nog heel wat verbeterd worden.

Alle mensen, maar vooral jonge mensen, hebben een grote behoefte aan ruimte om te spelen, te sporten en te recreëren. Deze ruimte kan zowel informeel (het buurtplein, de straat, het bos) als formeel zijn (het trapveld, het speelplein, het speelbos enz.). Spelen en fysiek bewegen is voor (jonge) mensen een natuurlijk proces waarin ze zichzelf, hun omgeving en de anderen beter leren kennen. Maar spelen is vooral ook plezierig. Op jonge leeftijd maken mensen geen onderscheid tussen sport en spel. Lopen, voetballen, fietsen... voor het kind is het in de eerste plaats spelen en is de speelplaats het sportterrein. Jongeren zoeken regelmatig hun recreatie- en ontmoetingsplekken in de buurt van sportinfrastructuur. Ze komen samen rond de skateramp, het basketbalplein of de dug-out naast het voetbalplein. Het Vlaamse jeugdbeleid wil inspelen op de concrete leefsituatie van kinderen en jongeren. Een concreet actieplan rond speel-, recreatie- en sportruimte in de woonomgeving dringt zich dan ook op, waarbij de kruisbestuiving met o.a. ons sportbeleid een hoge urgentie heeft.

Iedereen is wel eens op kamp geweest. Maar we staan er niet bij stil dat het organiseren van zo'n kamp steeds moeilijker wordt. Een goed jeugdhoeve of kampeerterrein vinden is niet gemakkelijk en vergt maanden voordien al voorbereidend werk. Verschillende overheden en diverse beleidsdomeinen hebben in het nabije verleden regels in het leven geroepen die van het jeugdkamp een niet te onderschatten organisatie maken. Tijdens de vorige legislatuur besteedde het jeugdbeleid hieraan al heel wat aandacht. In deze legislatuur willen we dat werk voortzetten.

Fuiven, sporten, spelen op kamp en naar school gaan... Je kunt het niet doen als je niet mobiel bent. Kinderen en jongeren nemen dan ook ten volle deel aan het verkeer. En ze zijn daarin anders dan volwassenen. Ze nemen vaker de fiets, de bromfiets, de tram of de bus. Ze gebruiken al eens vervoersmiddelen waar geen volwassene zich op waagt: de step, skeelers of het skateboard. Juist door hun specifieke gedrag zijn kinderen en jongeren echte 'zwakke weggebruikers'. Ook hier dringt verder en intenser overleg tussen overheden en beleidsdomeinen zich op.

8. Belangrijke concepten en tendensen die richtinggevend kunnen zijn voor een positieve en offensieve kijk op jeugdigen

Fuiven, spelen, op kamp gaan, zich verplaatsen... Het zijn thema's waarvan men gemakkelijk zal erkennen dat samenwerking nodig is. Kinderen en jongeren zullen er zich ook vlot in herkennen en erover kunnen meepraten. Als coördinerend minister voor het jeugd- en kinderrechtenbeleid willen wij niet alleen werk maken van die 'makkelijke' thema's. We willen op verschillende domeinen onze collega-ministers van de Vlaamse regering en beleidsverantwoordelijken op andere beleidsniveaus ervan overtuigen om de principes van het Vlaamse jeugdbeleid en het Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind ook binnen de domeinen waarvoor zij bevoegd zijn toe te passen. Het gaat hier dikwijls over thema's die niet zo eenvoudig zijn en waar naast kinderen en jongeren (en hun initiatieven) ook andere, dikwijls sterkere actoren mee rond de tafel zitten. Er spelen dan ook vaak andere dan specifieke jeugdbelangen. Als coördinerend minister willen wij de verantwoordelijkheden van de collega's niet overnemen. We willen in het debat enkel de belangen van kinderen en jongeren vertolken en mee nadenken over belangrijke concepten en tendensen die richtinggevend kunnen zijn voor een positieve en offensieve kijk op jeugdigen.

We denken hierbij aan beleidsconcepten in het kader van het Vlaamse welzijnsbeleid (de mogelijke overheveling van aspecten uit het jeugdbeschermingsrecht naar de gemeenschappen, de preventie en de jeugdhulpverlening...), het onderwijsbeleid (rechtspositie van de leerlingen, leerlingenparticipatie, de brede school...), het tewerkstellingsbeleid (kinderopvang, elders verworven competenties...) enz.

Binnen de andere 'culturele' en 'sportieve' beleidsvelden die ons als minister zijn toegewezen willen wij van kinderen en jongeren een expliciet aandachtspunt maken en samenwerkingsprojecten bevorderen. De participatie van kinderen en jongeren stopt immers niet bij het jeugdwerk. Kinderen en jongeren participeren ten volle aan initiatieven binnen de kunsten, het erfgoed, het sociaal-cultureel werk én uiteraard ook de sport. Kinderen en jongeren nemen daarin niet alleen een receptieve houding aan. Ze zijn zelf ook creatief, ze organiseren zelf, zijn zelf sportief. Het zijn ook producenten van cultuur. Het brede cultuurbeleid van de Vlaamse overheid moet erop gericht zijn kinderen en jongeren als volwaardige actor in het culturele landschap te erkennen en te honoreren. Een cultuurbeleid, op welk niveau ook, houdt het best rekening met alle smaakprofielen. Ook hier is diversiteit het sleutelwoord, zowel in het programma- als in het ondersteuningsaanbod.

Hoe willen we deze doelstellingen aanpakken?

We zijn ons bewust van de vele aspiraties die we hier formuleren. Daarin hebben we niet alleen oog voor een samenhangende en relevante bepaling van prioriteiten, maar we staan ook stil bij de methodes die we zullen gebruiken om de aspiraties ook waar te maken. We kiezen voor een mix van benaderingen, waaronder:

- een interactieve aanpak, expliciet toegepast bij de voorbereiding en uitvoering van het Vlaamse jeugdbeleidsplan;
- bijzondere aandacht voor de aanleg van beleidskruispunten of –rotondes. Dit worden oefeningen in een toegepaste intersectorale of geïntegreerde aanpak. Hiervoor zijn we sterk afhankelijk van de goodwill van onze partners. We hopen hen door het creëren van win-winsituaties van onze benadering te overtuigen;
- wetenschappelijk en praktijkonderzoek en exploratie;
- evaluatie en monitoring van lopende beleidsmaatregelen en instrumenten.

Een concrete aanpak voor het Vlaamse jeugdbeleid

Vooraf

In de vorige bladzijden schetsten we het inzichtelijke en thematische kader van ons jeugdbeleid. We hebben daarin deze beleidsnota gesitueerd in het proces dat zal leiden naar een Vlaams jeugdbeleidsplan dat we voor het einde van 2005 aan het Vlaamse Parlement zullen voorleggen. De inhoudelijke en methodische keuzes die we maakten, willen we met nadruk in dit beleidsproces introduceren. We leggen ze hier op de discussietafel, maar tegelijk zijn ze de uitdrukking van onze prioriteiten.

1. Het Vlaamse jeugdwerkbeleid

De hoogste tijd voor

Met het oog op *de gemeentelijke jeugdwerkbeleidsplannen 2008-2010* willen we zo vlug mogelijk een *nieuwe prioriteit of nieuwe prioriteiten* vastleggen. Zo kunnen we die inhoudelijk en decretaal goed voorbereiden. We stellen zelf de volgende prioriteiten voor: jeugdinformatie, interculturele werking, participatie en internationale jeugdwerking. Ze kunnen zowel vanuit het jeugdwerkbeleid als het jeugdbeleid op gemeentelijk niveau een sterke invulling krijgen. Het is de bedoeling dat de gemeentebesturen, in overleg met de lokale jeugdactoren, een of meer van de vooropgestelde doelstellingen kiezen om rond te werken.

De goedkeuring van het *decreet op het Vlaamse jeugdbeleid* van 29 maart 2002 betekende een uiterst belangrijke stap voor het jeugdbeleid. De visie achter dit decreet betwisten we niet. Wel kunnen we bij de uitvoering van de regelgeving door een aantal *technische ingrepen* een en ander optimaliseren. Daarom dringt een bescheiden wijziging van het decreet zich op.

Het decreet voorziet in de mogelijkheid om jaarlijks een subsidieaanvraag in te dienen voor projecten die worden opgezet door het landelijk georganiseerde jeugdwerk. Volgens het decreet richten zij zich op de *prioriteiten* zoals bepaald in het Vlaamse jeugdbeleidsplan en ondersteunen ze samenwerking met belendende sectoren. Wij stellen in dit verband de prioriteiten jeugdinformatie, interculturele werking, participatie en internationale jeugdwerking voor.

De *Algemene Dienst voor Jeugdtoerisme* (ADJ) coördineert en beheert drie beleidsinstrumenten: de Hoge Rielen (Kasterlee), Destelheide (Dworp) en de Uitleendienst Kampeermateriaal (Machelen). ADJ zal zoals voorheen de nodige middelen krijgen om de basisopdracht in te vullen. Bij de definiëring daarvan wordt gekeken naar de mogelijkheden en sterktes van de inplanting en de huidige infrastructuur. Voor het eind van het jaar wordt een overeenkomst gesloten met ADJ en met de ondersteuningsstructuren Centrum voor Jeugdtoerisme en de Vlaamse Jeugdherbergcentrale.

Het jeugd(werk)beleid beschikt sinds de vorige legislatuur over nieuwe en relatief zwaar ondersteunde *bovenbouwinstrumenten*: het Steunpunt Jeugd en de Vlaamse Jeugdraad. De bovenbouw is evenwel breder dan deze instellingen. Ook o.a. ADJ, JINT, VVJ en de Vlaamse administratie behoren ertoe.

De verwachtingen naar deze bovenbouw waren – terecht, rekening houdend met de financiële consequenties – hooggespannen. We willen niet voorbijgaan aan het goede werk, de grote betrokkenheid en het enthousiasme van de betrokken instellingen. Maar tegelijk stellen we vast dat de samenhang en de afbakening van de verantwoordelijkheden en aansprakelijkheden niet voor iedereen – ook voor ons niet – duidelijk zijn. Daarom vinden we het dringend en noodzakelijk om de verschillende functies voor en in de bovenbouw nog eens expliciet in kaart te brengen en ze zo duidelijk mogelijk toe te wijzen, in functie van de specifieke deskundigheid en de operationele draagkracht van de verschillende actoren. Daarbij willen we niet verhehlen dat deze bovenbouw o.i. ondertussen een meer dan voldoende omvang heeft aangenomen en zich op korte termijn met een hoge relevantie en dienstbaarheid zal moeten profileren. Dit betekent wellicht dat er met een meer gerichte focus, en zeker in een sterker netwerkverband (met actoren van binnen en buiten het jeugdwerkbeleid), gewerkt moet worden. We zullen deze analyse in de nieuwe beheersovereenkomsten concretiseren, maar we hopen ook op zelfregulerende initiatieven van de betrokken instellingen.

Brussel is niet alleen de hoofdstad van Vlaanderen, *Brussel is ook Vlaanderen*. Op grond van mijn bevoegdheden als minister voor Jeugd én voor Brussel zullen wij er in het bijzonder over waken dat, net als in de voorbije legislatuur, de decreten, besluiten en regels uit het jeugdbeleid ook voor de Brusselse situatie hanteerbaar blijven. Zo bestendigen wij de regel om 6% van het gemeentelijke jeugd(werk)beleid voor Brussel te vrijwaren. Brussel blijft ook in de Vlaamse regelgeving gelijkgeschakeld met de Vlaamse provincies. Dit moet ervoor zorgen dat Vlaamse initiatieven voor kinderen en jongeren ook in Brussel een basis blijven vinden. Ook ten behoeve van die gemeenten in de Brusselse Rand waar het jeugdwerk zelf de jeugdwerkbeleidsplannen opmaakt, worden dezelfde decretale regels aangehouden. Op deze wijze garanderen wij dat het Nederlandstalige jeugdwerk voldoende ondersteuning krijgt.

Tijd nemen voor

Het decreet houdende erkenning en subsidiëring van jeugdherbergen, jeugdverblijfscentra, ondersteuningsstructuren en de vzw Algemene Dienst voor Jeugdtoerisme werd op 28 mei 2004 goedgekeurd. Nieuwe decreten hebben steeds een nauwgezette evaluatie nodig. Reeds in 2005 willen we een eerste evaluatie opzetten.

Vanuit de gemeentebesturen wordt de vraag gesteld naar een vermindering van de planlast in het kader van het *decreet lokaal en provinciaal jeugd(werk)beleid*. Onderzocht zal worden of er inderdaad sprake is van onnodige administratieve verplichtingen en of de afbouw van een aantal zaken ook niet een aantal broze evenwichten (voorrang particulier jeugdwerk, voldoende participatie) hypothekeert. In opvolging hiervan ontstaat er misschien decretaal werk in functie van de gemeentelijke jeugdwerkbeleidsplannen 2008-2010.

De *Vereniging Vlaamse jeugddiensten en –consulenten (VVJ)* ondersteunt de gemeentelijke jeugddiensten. Onderzocht zal worden op welke wijze de subsidiëring en de taakstelling van deze organisatie passen in het bredere functioneren van de bovenbouw en of haar subsidiëring in dit specifieke verband structureel geregeld kan worden.

De *regularisering van de DAC'ers* heeft enkel geleid tot een logische inpassing in het decreet op de jeugdverblijfscentra. Ook een inpassing in het decreet lokaal en provinciaal jeugd(werk)beleid en het decreet Vlaams jeugdbeleid dringt zich op.

Ook inzake het *toekennen van attesten aan jeugdwerkers (kadervorming)* stellen we een aantal acties voorop. Die moeten ruimer gekaderd worden in wat er zich in een breder perspectief ontwikkelt op het vlak van vorming. Een van de denkpijlers is om de door

vrijwilligers verworven competenties internationaal te valoriseren, zodat de uitwisseling van expertise en de gelijkschakeling van de verschillende vormen van attestering een kans op slagen krijgen. Deze discussie wordt niet alleen binnen het jeugdwerkbeleid, maar ook binnen het cultuur- en sportbeleid gevoerd. Ook op het vlak van de Erkenning van Verworven Competenties (EVC) dient het jeugdwerk zich te positioneren. De lopende discussie rond kadervorming in het jeugdwerk en de bijbehorende attestering wordt hier zeker door beïnvloed.

Wij zullen op Vlaams niveau trachten om de bestaande decreten te screenen op hun *vriendelijkheid voor de vrijwilligers*, waarbij we concreet denken aan het grote belang van de overdracht van de burgerlijke aansprakelijkheid van de vrijwilliger naar zijn vereniging.

Het jeugdwerk was een van de klokkenluiders m.b.t. *wetsmatiging*. Regels van verschillende aard maken het de jeugdinitiatieven niet altijd gemakkelijk. We kunnen en willen daar niet doof voor zijn. Regels, decreten en wetten moeten in de eerste plaats impulsen geven en geen overlast veroorzaken. Anderzijds bieden regels dikwijls ook bescherming en zekerheid. Ook dat is het jeugdwerk niet vreemd. Daarom wil de Vlaamse regering permanent inventariseren welke regels drempels opwerpen. Dit kan leiden tot een afweging of kinderen, jongeren en hun organisaties niet kunnen worden vrijgesteld van de regels en/of tot een bijsturing van de regels. We zullen dit steeds doen vanuit de bekommernis om het broze evenwicht tussen ‘impulsen geven’ en ‘bescherming en zekerheid bieden’ niet te verstoren. Ook de lokale besturen kunnen initiatieven nemen die de onbedoelde schade van regels maximaal beperken. We zullen hen dan ook aanmoedigen zelf te onderzoeken waar kan ‘bezuinigd’ worden in lokale regels en administratieve last veroorzaakt door die regels. We zullen samen met de lokale besturen zoeken naar methoden waardoor gemeentes sterker begeleidend kunnen optreden naar het jeugdwerk.

2. Kinderrechten als leidraad: het concreet integreren van het kinderrechtenbeleid en het jeugdbeleid

De hoogste tijd voor

Een coherent en proactief kinderrechtenbeleid is maar mogelijk dankzij de inbreng van de ervaring en expertise van alle betrokkenen. Met het Kinderrechtencommissariaat, met de aanspreekpunten jeugd- en kinderrechtenbeleid en met de vertegenwoordigers van de NGO-partners zullen we dan ook regelmatig overleg plegen. Alle instrumenten voor het coördineren van het kinderrechtenbeleid in Vlaanderen worden in de eerste maanden van de nieuwe legislatuur aan een *SWOT-analyse* onderworpen. Bedoeling is te komen tot een betere taakbeschrijving van de verschillende actoren en een meer structurele en doelmatige besteding van de financiële en personele middelen.

De kindeffectenrapportage zal verder op haar effectiviteit en efficiëntie worden afgetoetst. Bij deze evaluatie moet worden overwogen of er naast of binnen de Vlaamse overheid geen instanties zijn die de rapportage op meer afstandelijke wijze kunnen uitvoeren.

Binnen Beter Bestuurlijk Beleid werd de *coördinatie kinderrechten* toegewezen aan de administratie Cultuur, Jeugd, Media en Sport. Tenzij andere inzichten deze keuze alsnog ongedaan maken, zal de coördinatie en de bijbehorende ambtenaar bij haar diensten worden ondergebracht. Binnen alle beleidsdomeinen zullen de administratieve aanspreekpunten respectievelijk rond jeugdbeleid en kinderrechten worden geïntegreerd. Op deze wijze kan

ook de administratieve integratie van het kinderrechtenbeleid en het jeugdbeleid worden gerealiseerd.

Als Vlaams minister bevoegd voor de kinderrechten willen wij ook verantwoordelijkheid nemen bij de oprichting van de *Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind*, die als coördinatieorgaan tussen de overheden zal toezien op de toepassing van het IVRK in België. Wij zullen er uitdrukkelijk over waken dat dit gebeurt met respect voor de bevoegdheden en de autonomie van het Vlaamse beleidsniveau.

Een aantal *kinderrechtenactoren* zijn actief op het vlak van informatie en participatie. We willen nagaan of het zinvol is deze organisaties te subsidiëren via de bestaande regelingen in het decreet Vlaams Jeugdbeleid.

Wij waken over de invulling en de coördinatie van het *Nationaal Actieplan Kinderrechten* dat op federaal niveau wordt klaargestoomd. De uitvoering van de slotbeschouwingen van het Comité voor de Rechten van het Kind de Belgische overheden (13 juni 2002) zal daarbij een essentiële leidraad zijn. In samenwerking met het middenveld zullen we tevens onderzoeken of we het *Vlaamse Actieplan Kinderrechten*, dat aan het eind van de vorige legislatuur is goedgekeurd in navolging van de VN-kindertop (2002), niet moeten actualiseren.

Tijd nemen voor

Plannen maken heeft slechts zin als men ook voor de uitvoering ervan instaat. Daarom zal de Vlaamse regering, voor wat haar bevoegdheden betreft, het *Vlaams Actieplan Kinderrechten* uitvoeren. Mogelijk worden de doelstellingen en acties van dat plan ook geïntegreerd in het nieuwe Vlaamse jeugdbeleidsplan.

3. Participatie: jonge mensen als mede-eigenaars van de samenleving

De hoogste tijd voor

De bovenbouw van het Vlaamse jeugd(werk)beleid kan sterke inhoudelijke *impulsen geven om de betrokkenheid van de gemeentelijke jeugdraden in het gemeentelijk jeugd(werk)beleid te versterken*. Voorbeelden hiervan zijn de leidraden over de gemeentelijke jeugddienst en over het thema ‘toegankelijkheid’.

Tijd nemen voor

We willen het debat over de positionering van de gemeentelijke jeugdraden en hun werking stimuleren. Zo’n denkoefening kan leiden tot concrete acties die hun werking versterken. We denken hierbij ook aan de mogelijkheid om de samenwerking tussen *gemeentelijke jeugdraden en leerlingenraden* te stimuleren.

Bijzondere aandacht moet blijven uitgaan naar strategieën om op alle beleidsniveaus *minder mondige jongeren* bij het beleid te betrekken.

We vinden het erg belangrijk dat proefprojecten om *jongeren uit bijzondere doelgroepen* kansen te geven worden opgezet, geëvalueerd en indien nodig bijgestuurd.

Tijd geven aan

Er moeten methodes gezocht worden om *kinderen en jongeren (intenser) te betrekken bij alle beleidskavels* (o.a in cultuur en sport, maar ook ruimtelijke ordening, tewerkstellingsbeleid...) van de Vlaamse overheid en bij alle aspecten van de samenleving.

4. Jeugdinformatie: het scheppen en ordenen van een beleidskavel

De hoogste tijd voor

We geven prioriteit aan de ontwikkeling van een *portaalsite voor jeugdinformatie* met links naar bestaande jeugdinformatiesites.

Er bestaat in Vlaanderen reeds heel wat onderzoek naar kinderen en jongeren, maar een heuse ‘staat van de jeugd’ is er nog niet. Onder meer daarom moet het bestaande onderzoek beter worden geïnventariseerd, afgestemd en ontsloten. Het *Jeugdonderzoeksplatform (JOP)*, dat in 2003 werd opgestart, heeft hierin een rol te vervullen. Het kreeg de opdracht om een jeugdmonitor te ontwerpen. Op deze wijze wordt het jeugdbeleid steviger wetenschappelijk onderbouwd. Een intenser en systematischer jeugdonderzoek moet ook bijdragen tot het stimuleren van een objectieve beeldvorming over kinderen, jongeren en hun leefwereld. We willen de werking van het JOP intensief opvolgen, evalueren en indien nodig op korte termijn bijsturen.

Tijd nemen voor

Op basis van de werking van tal van actoren in het jeugdinformatielandschap en van de internationale literatuur (Eryica’s European Youth Information Charter, de aanbeveling van de Raad van Europa inzake informatie en advies voor jongeren in Europa, ...) dient er te worden gewerkt aan een goede *definiëring van wat jeugdinformatie voor kinderen, tieners en jongeren is*. Hierbij rijst de vraag hoe het aanbod dat verbonden is met onderwijsinstellingen/onderwijstijd zich verhoudt tot dat van jeugdwerk- en andere actoren.

Daarnaast dient het *jeugdinformatieveld* te worden *geïnventariseerd en gesitueerd*. Hier moet worden gekeken op welke wijze de doelgroep zelf wordt betrokken bij de totstandkoming van informatie. Ook moet worden onderzocht of de informatie wel degelijk terechtkomt bij de kinderen en jongeren voor wie ze bedoeld is en of ze voldoende toegankelijk is.

Als we het jeugdinformatieveld hebben gedefinieerd en geïnventariseerd, kunnen er na overleg met de betrokken sectoren, beleidsniveaus en actoren nieuwe doelstellingen en acties worden geformuleerd. *Afstemming*, in het kader van de *rationalisering* van de dragers van jeugdinformatie, en *accurate en actuele informatie* zullen hierin belangrijke aspecten zijn. De invulling van een jeugdinformatiebeleid kan concrete consequenties hebben voor de organisaties die binnen het decreet op het Vlaamse Jeugdbeleid worden gesubsidieerd.

Een overheid of een werkveld is niet gebaat met onderzoek dat niet gelezen of verspreid wordt. Vandaar dat er in de komende legislatuur ook inspanningen geleverd zullen worden om het *wetenschappelijk onderzoek toegankelijk te maken* op maat van al wie met kinderen en jongeren werkt.

Verder zullen wij vanuit Vlaanderen de Europese initiatieven op het vlak van *jeugdonderzoek in het kader van de Raad van Europa en de Europese Commissie* op de voet volgen en indien mogelijk en wenselijk er ook aan deelnemen.

Tijd geven aan

Vanuit onze verantwoordelijkheid voor de filmkeuring zullen wij blijven ijveren voor een *kijkwijzersysteem* zoals dat in Nederland bestaat. Het gaat om een zelfreguleringssysteem

door de audiovisuele sector dat via pictogrammen informatie over de inhoud van de gegevensdragers verstrekt. We willen dit doen met de andere gemeenschappen als dit kan. Het lijkt ons logisch dat ook een samenwerking met Nederland wordt overwogen.

5. Internationaal: jeugdwerk en jongeren internationaal oriënteren

De hoogste tijd voor

Het decreet *Vlaams Jeugdbeleid* voorziet in de nodige middelen voor de bevordering van de mobiliteit van jongeren en van de internationale solidariteit. Het huidige *Europese programma Jeugd* loopt nog tot eind 2006. Op basis van een grondige evaluatie van deze instrumenten zal worden bekeken of een bijsturing van onze eigen instrumenten aangewezen is. De Vlaamse overheid zal de voorbereiding voor de nieuwe opdrachtformulering van het programma jeugd 2007-2013 op de voet volgen.

Wij ondersteunen de prioriteit die *Jint* legde bij het verbeteren van de communicatie over de diverse mogelijkheden voor jongeren en verenigingen om internationaal aan de slag te gaan. Op deze manier wordt verder gegarandeerd dat *Jint* haar internationale opdrachten zowel binnen als buiten Vlaanderen optimaal uitoefent. Een initiatief als de non-tourist reismarkt voor jongeren (*Go Strange*) kan hierbij als voorbeeld dienen.

In het Vlaamse jeugdbeleidsplan kunnen de gemeenschappelijk geformuleerde *Europese doelen op het vlak van informatie, participatie, vrijwilligerswerk, betere kennis en begrip van jongeren, alsook autonomie van jongeren* worden geïntegreerd. Dit moet de opvolging van deze doelstellingen en de communicatie hierover zowel naar de Europese commissie als naar de jongeren en jeugdwerkers vereenvoudigen.

Net zoals in de beleidsvelden Cultuur en Sport zal in de tientallen culturele samenwerkingsakkoorden vooral de samenwerking met Zuid-Afrika prioriteit krijgen. In opvolging van de conferenties over lokaal jeugdbeleid (mei 2002 en februari 2004) zal in die *samenwerking met Zuid-Afrika* worden gefocust op *capacity building* inzake lokaal jeugdbeleid en vrijwilligerswerk. Hierbij geeft Vlaanderen de kans aan Zuid-Afrikaanse 'jeugdspecialisten' om in Vlaamse verenigingen en instellingen een korte, intensieve stage te volgen. Bijzondere aandacht gaat hierbij naar de communicatie van de opgedane bevindingen en de verdere toepassing en systematische opvolging van het lokale jeugdbeleid in Zuid-Afrika. Ook een uitwisseling (*samenwerkingsontwikkeling*) op het vlak van onderzoek en begeleiding van lokaal jeugdbeleid krijgt in deze context prioriteit. Streefdoel is toe te werken naar een derde gezamenlijke conferentie in 2006.

Net als in de vorige legislatuur zal sterk worden geïnvesteerd in de aanwezigheid van Vlaanderen in internationale beleidsstructuren op het vlak van jeugd, jeugdwerk en kinderrechten. Zo zal onder meer de nodige aandacht gegeven worden aan de aanwezigheid van de Vlaamse overheid in de structuren van *de Benelux, de Raad van Europa en de Europese Unie* die het Europese jeugdbeleid richting geven (ministerraden, ambtenarenwerkgroepen e.d.).

Tijd nemen voor

In het kader van de *culturele akkoorden* zal een intensere samenwerking met andere landen dan Zuid-Afrika (China, Marokko...) worden overwogen, in functie van de financiële mogelijkheden.

Met vergelijkbare regio's (de landen uit het Balticum, Catalonië...) zullen de mogelijkheid tot *duurzame samenwerking* en de verdere uitbouw van concrete projecten overwogen worden. De nadruk moet hierbij liggen op ervaringsuitwisseling en deskundigheidsbevordering.

6. Diversiteit, met speciale aandacht voor de interculturaliteit

De hoogste tijd voor

Momenteel lopen er drie projecten in het kader van *subsidies voor de tewerkstelling van bijzondere doelgroepen in de culturele sector*. Deze maatregelen sorteren niet alleen tewerkstellingseffecten. Een grotere tewerkstelling van mensen uit de doelgroepen kan ook de kloof tussen het aanbod uit de culturele sector en de bijzondere doelgroepen zelf verkleinen. De lopende projecten zullen geëvalueerd worden in functie van het al of niet voortzetten van de subsidieregeling.

In opdracht van de reflectiegroep Gemeentelijk en Provinciaal Jeugd(werk)beleid wordt gewerkt aan een *leidraad Toegankelijkheid*. Die moet de nodige inhoudelijke voeding geven om op gemeentelijk niveau de discussie over het thema te openen en de nodige acties op te zetten. Hoewel reeds verschillende methodieken hun waarde bewezen hebben, is er nog steeds geen toegankelijke, gecentraliseerde en systematische *inventaris van goede praktijken*. We vinden het de hoogste tijd dat er door de bovenbouw van het Vlaamse jeugd-, cultuur- en sportbeleid aan gewerkt wordt.

Tijd nemen voor

Het IVRK schuift het principe van de *non-discriminatie* naar voren. Dat kan geoperationaliseerd worden door waarborgen in te bouwen voor de meest kwetsbare kinderen: kinderen in armoede, kinderen met een handicap, kinderen uit etnisch-culturele minderheden, vluchtelingenkinderen en niet-begeleide minderjarigen, jongeren uit het BSO (op het vlak van participatie), jongeren met een holebi-geaardheid. Als minister voor Jeugd willen wij in het hele jeugdbeleid bijzondere aandacht besteden aan deze doelgroepen. In het kader van de opmaak van nieuwe beheersovereenkomsten met de verschillende actoren uit de bovenbouw zal er uitdrukkelijk aandacht gaan naar de voorbereiding van gezamenlijke strategieën die tot een *diversiteitsplan voor het jeugdwerkbeleid* kunnen leiden.

Daarnaast willen wij onderzoeken door welke *drempels* etnisch-culturele minderheden veel minder dan gemiddeld deelnemen aan het verenigingsleven en hoe dat kan worden verholpen. De drempels moeten niet alleen gezocht worden in de cultuur en de werking van het verenigingsleven, er moet ook onderzocht worden welke remmingen er bij kinderen, jongeren en volwassenen uit die etnisch-culturele groepen zelf aanwezig zijn. Voor jongeren met een lage scholing kan een gelijkaardig onderzoek worden opgezet. Doel is de participatie van deze jongeren aan het verenigingsleven aanzienlijk te verhogen.

7. Beleidskruispunten en –rotondes: integraal jeugdbeleid in de praktijk

De hoogste tijd voor

In het kader van de opmaak van de beleidsovereenkomsten met de actoren uit de bovenbouw van het Vlaams jeugd- en jeugdwerkbeleid en andere beleidsvelden zullen wij bijzondere aandacht besteden aan coördinerende en faciliterende opdrachten rond *concrete thema's als fuiven, op kamp gaan, speel-, recreatie- en sportruimte*. Voorbeelden hiervan zijn 'fuifpunt' en de publicatie 'Loslopend wild'. Dergelijke opdrachten kunnen via de

beleidsovereenkomsten sterker verankerd worden in de structurele werking van de actoren uit de bovenbouw. Rond deze thema's kunnen denktanks worden opgericht met vertegenwoordigers van diverse beleidsdomeinen, overheden en sectoractoren.

Vanuit de kinderrechtenbegroting en Mobiliteit werd een project 'Verkeersacademie' gesubsidieerd dat *de logica van de verkeerseducatie omkeert*. De methode waarbij volwassenen bewust worden gemaakt van de gevaren die zij voor kinderen in het verkeer creëren verdient zeker navolging.

Ontmoeting met onderwijs: de hoogste tijd voor

Het participatiedecreet zorgde voor een verankering van de betrokkenheid van alle actoren bij het schoolgebeuren, ook van de leerlingen. Het in het decreet opgenomen concept van *leerlingenparticipatie* verdient dan ook alle kansen. Zowel formele als informele vormen van leerlingenparticipatie moeten groeikansen krijgen. De nodige deskundigheidsopbouw en ondersteuningsstructuren hebben dan ook nood aan een stevige onderbouw. Als coördinerend minister voor kinderrechten en jeugdbeleid willen wij daar mee over waken.

Ontmoeting met onderwijs: tijd nemen voor

Onderwijs communiceert vanuit een breed perspectief en via verschillende kanalen met kinderen, jongeren en hun leerkrachten, opvoeders of ouders. Deze communicatie handelt dikwijls over aangelegenheden die zowel het onderwijs als de culturele beleidsdomeinen aanbelangen (*de leerlingenkaart, de Maks, de Yeti, de Canon-cultuurcel, de Week van de Diversiteit...*). Vanuit mijn verantwoordelijkheid voor de beleidsdomeinen Cultuur, Jeugd en Sport willen wij met de actoren in de sector Onderwijs het debat over de invulling van deze concrete instrumenten aangaan.

We zijn ook pleitbezorger om het *protocol Cultuur-Onderwijs* verder uit te diepen en in concrete beleidsopties en -acties te vertalen.

Ontmoeting met onderwijs: tijd geven aan

In de vorige legislatuur strandde een goedbedoeld decreet over *de rechtspositie van de leerlingen* op foute impressies en angst voor verregaande juridisering. De Vlaamse regering moet de draad weer oppikken waar de vorige regering deze liet liggen, het debat rond de rechtspositie opnieuw opstarten en werken aan een nieuw, evenwichtiger ontwerp van decreet dat de belangrijkste principes uit het IVRK vertaalt naar de school.

Tijd nemen voor het concept van de brede school

Binnen en buiten de onderwijswereld wordt de brede school beschouwd als een conceptueel kader om op het lokale niveau het netwerk tussen actoren uit verschillende sectoren te duiden. Gemeenschappelijke kenmerken van al die actoren zijn de bekommernis om de brede ontwikkeling en ontplooiing van het kind of de jongere enerzijds en het expliciet lokale karakter (gemeentelijk, wijkgebonden) anderzijds. In dat netwerk kunnen scholen, initiatieven buitenschoolse kinderopvang, bibliotheken, buurtwerkingen, sociaal-culturele initiatieven, jeugdwerkinitiatieven, sportclubs, jeugdmuziekateliers en deeltijds kunstonderwijs, centra voor leerlingenbegeleiding, tal van jeugdzorgvoorzieningen... actief zijn.

Naargelang van de plaats die men in het netwerk inneemt heeft men er verschillende verwachtingen tegenover. Scholen zullen ongetwijfeld op de andere netwerkactoren rekenen om een deel van de pedagogische taken mee te dragen of in te vullen. Buurtinitiatieven zullen in het netwerk een versterking van het sociale weefsel zien. Jeugdwerkers zullen het netwerk vooral gebruiken als rekruteringsbasis en als een praktische versterking van het lokale draagvlak.

Vanuit een breedteperspectief zien wij vooral de totaliteit van de voordelen eerder dan de vooropgestelde noden en verwachtingen van de verschillende initiatieven. We zien in het brede-schoolnetwerk een kans tot persoonlijke ontplooiing en gemeenschapsvorming én we willen niet blind zijn voor de mogelijkheden om het aanwezige potentieel efficiënter in te zetten. Voor het jeugdbeleid houdt de brede school verschillende mogelijkheden in. Eerst en vooral biedt het concept een mogelijkheid tot erkenning van het informeel en niet-formeel leren, waarin niet-onderwijsactoren als het jeugdwerk en de sociaal-culturele sector een reputatie in hebben opgebouwd. De deskundigheid voor het aanleren van competenties, attitudes en vaardigheden van niet-onderwijsactoren wordt gewaardeerd. Het concept brengt actoren samen die zowel werken in de verplichte als in de vrije tijd. Het biedt een mogelijkheid om een afgestemd vrijetijdsaanbod te realiseren.

Waar er kansen zijn, zijn er ook bedreigingen. Deze zitten mogelijk in het te sterk instrumentaliseren van niet-onderwijsactoren in functie van het leren. De mogelijkheden zijn evenwel groter dan de bedreigingen. Vanuit het jeugd-, sport- en cultuurbeleid willen we samen met andere beleidssectoren het concept 'brede school' verder uitdiepen, theoretisch en in de praktijk. We willen mee stappen in een vereenvoudiging en afstemming van de Vlaamse regelgeving om lokale samenwerkingsverbanden impulsen te geven. We willen mee zoeken naar goede praktijkvoorbeelden en die bekendmaken. En in het kader van het protocol Cultuur-Onderwijs willen we zoeken hoe we gezamenlijke strategieën naar en ten voordele van kinderen, jongeren en alle buurtbewoners kunnen opzetten.

Ontmoeting met welzijn: tijd nemen voor

De buitenschoolse kinderopvang is een groeisector met heel veel tewerkstellingskansen die maakt dat ouders gemakkelijker aan de slag kunnen. Men staat er echter onvoldoende bij stil dat de buitenschoolse kinderopvang zich afspeelt in de vrije tijd van... kinderen. In de voorbije legislatuur werden aanzetten gegeven om meer vanuit hun interesses en behoeftes te werken. Met uitzondering van een beperkt aantal proefprojecten wordt het kinderopvanginitiatief echter nog te vaak beschouwd als een opzichzelfstaande werkvorm die geen interactie behoeft met andere werkvormen die zich ontwikkelen in de vrije tijd van kinderen. In samenspraak met de minister voor welzijn moet verder worden gezocht naar mogelijkheden tot een betere afstemming met initiatieven uit de school-, sport-, cultuur- en de jeugdwerksector. Goede praktijken moeten worden geïnventariseerd en bekendgemaakt.

Ook willen we afwegen hoe de *Vlaamse regelgeving met betrekking tot de gemeentebesturen kan worden vereenvoudigd en onderling afgestemd*. Bedoeling moet zijn dat op het gemeentelijk niveau de samenwerking tussen verschillende actoren die de vrije tijd van kinderen en jongeren invullen (jeugdwerk, sportclubs, cultuurinitiatieven, kinderopvang, deeltijds kunstonderwijs...) wordt bevorderd. In de eerste plaats wordt hier gedacht aan de decreten over het lokaal sociaal, cultuur-, sport- en jeugdwerkbeleid en het Erfgoeddecreet, de regels betreffende de buitenschoolse kinderopvang, ...

Onder impuls van het Vlaams Parlement hebben de beleidsdomeinen Welzijn, Volksgezondheid en Onderwijs tijdens de vorige legislatuur de handen in elkaar geslagen om hun aanbod in verband met jeugdhulp af te stemmen op de vraag van de minderjarige. Daar werd de keuze voor het IVRK als referentiekader geoperationaliseerd door twee decreten: Integrale Jeugdhulp en Rechtspositie van de minderjarige in de *integrale jeugdhulp*. Het eerste waarborgt het recht op hulp die is afgestemd op de minderjarige, het tweede regelt op omvattende wijze de rechtspositie van de minderjarige. Vanuit de horizontale zorg voor het kinderrechten- en jeugdbeleid zullen wij de concrete uitvoering van deze decreten mee

bewaken. Daarnaast mag ook de *algemene preventie* niet vergeten worden. De aandacht moet uitgaan naar het zo vroeg mogelijk detecteren en stoppen van factoren die een probleemsituatie (kunnen) veroorzaken. Dat gebeurt het best door verder te investeren in de kwaliteit van het basisaanbod, zodat elke jongere hier tot zijn recht komt. De dialoog tussen de jeugdhulp en het brede jeugdbeleid kan worden opgestart, zodat positieve antwoorden kunnen worden geformuleerd vanuit verschillende invalshoeken. Die kunnen dan worden verankerd in zowel het beleidsplan Integrale Jeugdhulp als het Vlaamse jeugdbeleidsplan.

Ontmoeting met de federale overheid: tijd nemen voor

Op het federale niveau spreekt men al een hele tijd over de hervorming van een aantal aspecten uit het jeugdbeschermingsrecht naar een heus *jeugdsanctierecht*. In het Vlaamse regeerakkoord wordt zelfs gesproken van de defederalisering van dat (nog niet bestaande) jeugdsanctierecht. Met de Vlaamse regering moeten we er dan ook over waken dat de hervorming van het jeugdbeschermingsrecht niet alleen zorgt voor de responsabilisering van de jongere. Er moeten ook sluitende rechtswaARBorgen voor jongeren komen. Er moet niet alleen een duidelijk onderscheid zijn tussen aspecten van jeugdbescherming enerzijds en jeugdsanctierecht anderzijds, ook de aanbevelingen van het internationale comité voor de rechten van het kind moeten zo volledig mogelijk worden geïmplementeerd. Een eventuele defederalisering mag geen afbreuk doen aan de genoemde evenwichten.

De regelgeving rond *auteursrechten en de billijke vergoeding* geeft niet alleen kansen aan kunstenaars, maar is ook een permanente dreiging voor specifieke jeugdwerkvormen en andere actoren uit de brede cultuursector. Hoewel het overgrote deel van de bevoegdheden federaal wordt uitgeoefend, wil de Vlaamse regering samen met het jeugdwerk onderzoeken hoe de Vlaamse regering kan helpen om het jeugdwerk (financieel) te ontlasten en de federale overheid stimuleren om doorzichtiger en billijker structuren op te richten. In opvolging van het regeerakkoord moet dit, nog voor het einde van de legislatuur, leiden tot een transparante en correcte prijszetting, een betere controle op de beheersvenootschappen en een belangrijke financiële ontlasting of vrijstelling voor het jeugdwerk.

Jeugdverenigingen (zoals alle verenigingen) worden in grote mate bevolkt en geleid door vrijwilligers. De *sociaal-juridische status van vrijwilligers* vormt al enkele jaren een aandachtspunt van de federale overheid, maar een wettelijke vertaling van de actuele richtlijnen laat vooralsnog op zich wachten. Dat betreuren we en we hopen op een snelle regeling.

8. Concrete samenwerkingsprojecten tussen jeugdbeleid en cultuur (kunsten, erfgoed, sociaal-cultureel werk) en jeugdbeleid en sport (speel/sportruimte, jeugdsport...)

Ontmoeting met het sportbeleid: de hoogste tijd voor

Met ons decreet op het lokale jeugdbeleid bewegen we ons zeer dicht bij wat zich op het lokale sportbeleid afspeelt. In de toekomst zullen we vanuit de Vlaamse Gemeenschap ook verder werken aan een *lokaal sportbeleid*. We zullen hierbij sterk waken over de samenhang daarvan met o.a het lokaal jeugd- (en cultuur)beleid.

Wij willen van het spelen, bewegen en sporten in de onmiddellijke woon- en leefomgeving van mensen – zeker ook van jonge mensen – een van onze topprioriteiten maken. De Vlaamse overheid is er na drie campagnejaren in geslaagd om ‘*BuurtSport*’ op de Vlaamse sportkaart te zetten en belangrijke impulsen te geven aan laagdrempelige, recreatieve sportbeoefening. Dankzij het subsidiëren van een Vlaams BuurtSportsecretariaat ontstond er een kruispunt van

kennis en ervaring, en zijn er succesvolle methodes ontwikkeld. Er was steeds aandacht voor thema's als toegankelijkheid en sociale samenhang. Door te werken met campagnes van een jaar is het echter onmogelijk om nog meer stappen voorwaarts te zetten. Er moet gezocht worden naar een structurele verankering van BuurtSport in het Vlaamse jeugd- en sportbeleid, zowel op lokaal als bovenlokaal niveau. Daarbij is het belangrijk dat deze aanpak gezamenlijk door de jeugd- en sportwereld gedragen en gepromoot wordt. We willen hierbij ten volle een engagement aangaan om de continuïteit te waarborgen.

Bij het ontwikkelen van een jeugdsportbeleid of een Vlaams model Sportbeleid willen wij duidelijk de verbindingen leggen met het jeugdbeleid (en meteen ook met kinderrechten), zodat deze gemeenschappelijke ruimte ingericht wordt als een *gemeenschappelijk project van twee beleidswerelden*. We willen hierbij uitdrukkelijk een duurzame en elkaar respecterende relatie ontwikkelen.

We zullen ijveren voor een op basis van de principes van het Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind geconcipieerde *gedragscode voor de sportclub*.

Ontmoeting met brede culturele werking: tijd nemen voor

In de verschillende culturele beleidsvelden zijn er erkennings- en subsidiëringssystemen voor verenigingen die kunsteducatieve kernopdrachten vervullen. Een coherent en geïntegreerd beleid voor de *kunsteducatieve verenigingen*, ongeacht het beleidsveld waarbinnen zij worden betoelaagd, moet worden opgezet. Zo'n beleid kan vanzelfsprekend consequenties hebben voor de subsidiëring in het kader van het decreet Vlaams Jeugdbeleid.

Binnen de beleidsvelden Kunst, Erfgoed, Sociaal-cultureel werk en Sport moet er verder over worden gewaakt dat kinderen, jongeren en hun cultuur voldoende aan bod komen. Diverse beleidsinstrumenten moeten worden geëvalueerd en indien nodig bijgestuurd in hun potentie om *kinderen en jongeren te erkennen als gebruiker, producent en mede-aanstuurder van cultuur*. Zo kan de regelgeving bijvoorbeeld intens worden gescreend op het respect voor de vrijwilligers.

Ontmoeting met het sportbeleid: tijd geven aan

In een resolutie *betreffende het bevorderen van het co-gebruik van private sportinfrastructuur*, goedgekeurd door het Vlaamse parlement op 29 april 2004, vroeg de volksvertegenwoordiging de Vlaamse regering o.a.

“het BLOSO op te dragen de inventaris van alle bestaande sportinfrastructuur in de Vlaamse Gemeenschap permanent te actualiseren en die inventaris ter beschikking te stellen van de erkende lokale sportdiensten, de erkende Vlaamse sportfederaties en hun clubs, van het landelijk, provinciaal en gemeentelijk jeugdwerk en van de provinciale en gemeentelijke jeugddiensten en anderen; (...)

een clausule op te nemen in de decreten die de betoelaging of subsidiëring van privé-sportinfrastructuur regelt, die begunstigden van de reglementering verplicht binnen bepaalde afspraken hun sportinfrastructuur ter beschikking te stellen van de lokale sportgemeenschap en van het lokale jeugdwerk, en anderen, en hen vrijstelt van onroerende voorheffing voor die sportinfrastructuur”.

Wij zullen onderzoeken hoe we werk kunnen maken van de uitvoering van deze resolutie. Dit kadert in een ruimer beleid dat werk maakt van het meervoudige gebruik van infrastructuur die nuttig kan zijn voor de culturele sector (incl. jeugd en sport).

Bijlage: op weg naar het jeugdbeleidsplan

In de vorige legislatuur werden het jeugdwerkbeleidsplan en een jeugdbeleidsplan apart opgemaakt. Men wou toen immers een noodzakelijk jeugdwerkbeleidsplan niet hypothekeren door het te laten samengaan met – en afhangen van – de onzekere uitkomst van een integraal jeugdbeleidsplan.

Ondertussen is de haalbaarheid van een geïntegreerde jeugdbeleidsplanning bewezen en vond ze een decretaale basis in het decreet Vlaams Jeugdbeleid. Dat decreet voorziet in de voorlegging door de Vlaamse regering van een geïntegreerd jeugdbeleidsplan aan het Vlaams Parlement uiterlijk anderhalf jaar na het begin van elke legislatuur. Hierbij is bepaald dat er geen afzonderlijk jeugdwerkbeleidsplan meer hoeft te worden opgemaakt, maar dat er binnen het jeugdbeleidsplan “bijzondere aandacht” moet worden besteed aan het jeugdwerkbeleid. De administratie coördineert volgens het genoemde decreet de participatie van de jeugd en alle relevante actoren in de voorbereiding van het plan.

Als minister voor jeugd willen we dan ook binnen de decretaal vastgelegde termijn een nieuw Vlaams jeugdbeleidsplan opstellen. Daartoe zijn dit voor ons de prioriteiten en afspraken.

De inhoud van het plan

We zullen het nieuwe Vlaamse jeugdbeleidsplan inhoudelijk vorm geven, rekening houdend met het decreet Vlaams Jeugdbeleid en de vooropgestelde integratie van het brede of integrale jeugdbeleid en het kinderrechtenbeleid.

Dat brede of integrale jeugdbeleid willen we, in tegenstelling tot het vorige jeugdbeleidsplan, niet realiseren door de opsomming van een willekeurig aantal doelstellingen en acties binnen de onderscheiden beleidsdomeinen. Wij kiezen voor een aantal horizontale thematische prioriteiten (informatie, participatie...) waarvoor binnen de verschillende beleidsdomeinen concrete acties worden beschreven. De keuze voor de thematische prioriteiten zal worden gemaakt op basis van o.a. maatschappelijke en politieke relevantie. Ook de mate van kans op slagen kan als criterium dienen. Wat we neerschrijven moet ook haalbaar zijn. Er zal onderzocht worden hoe en in welke mate het Vlaams actieplan Kinderrechten in het jeugdbeleidsplan kan worden geïntegreerd.

Zoals het decreet Vlaams Jeugdbeleid ook aangeeft, zal er in het jeugdbeleidsplan specifieke aandacht voor het jeugdwerkbeleid zijn.

Procedure en rol van de verschillende actoren

Als minister voor Jeugd zijn we zowel bekommerd om het proces (de dialoog, de communicatie) als om het eindresultaat van het tweede Vlaamse Jeugdbeleidsplan. We kunnen niet van gemeente- en provinciebesturen een goede communicatieve planning verwachten als de Vlaamse overheid zelf geen inspanningen doet voor het betrekken van de sleutelactoren in het particuliere veld. Enkel op deze wijze komen we tot een breed gedragen jeugdbeleidsplan als basis voor een hele Vlaamse legislatuur, ten voordele van kinderen, jongeren en hun organisaties.

Uit de opmaak van het vorige jeugdbeleidsplan werden een aantal lessen getrokken. Ze leidden tot een nieuwe procedure en taakbeschrijving voor verschillende actoren.

Een **stuurgroep Jeugdbeleidsplan** heeft de volgende taakomschrijving: het coördineren van de werkzaamheden, het samenstellen van de noodzakelijke werkgroepen en de reflectiegroep, het aansturen van het inhoudelijke debat binnen de reflectiegroep en de werkgroepen. De stuurgroep kan m.b.t de visie en missie een aantal bedenkingen en vragen vooropstellen zonder een definitieve richting aan te geven.

De **reflectiegroep** is de centrale inhoudelijke denktank van het jeugdbeleidsplan, met een duidelijke opdracht tot reflectie over de visie en de missie. In de reflectiegroep worden mensen opgenomen in functie van hun expertise, niet in functie van de organisatie waarvan zij lid zijn of waarvoor zij werken.

In functie van de werkzaamheden van de reflectiegroep kunnen door de stuurgroep – of op aansturen van de reflectiegroep zelf – diverse **ad hoc-werkgroepen** in het leven worden geroepen. Zij kunnen inhoudelijke werkdocumenten aanleveren die steeds aan een inhoudelijke afweging door de reflectiegroep onderhevig zijn.

Ook de samenvattende synthese van het recente jeugdonderzoek waarin door het *Jeugdonderzoeksplatform* (JOP) als insteek voor het jeugdbeleidsplan wordt voorzien, moet bijdragen tot de nodige discussie in de reflectiegroep en de concrete invulling van het plan.

Voor de teksten die voortkomen uit de werkzaamheden plannen wij telkens een administratief en een politiek toetsingsmoment. Dit wordt georganiseerd door het voorleggen van de onderscheiden teksten aan een gezamenlijke werkgroep van de aanspreekpunten Jeugdbeleid en de aanspreekpunten Kinderrechten. Voor het politieke toetsingsmoment worden de nodige interkabinettenwerkgroepen (IKW) opgericht. De administratieve en politieke toetsing gebeurt op drie momenten, elke keer als een belangrijke fase van het jeugdbeleidsplan wordt afgesloten:

- de omgevingsanalyse en de status quaestionis
- de visie en de missie
- de doelstellingen en beoogde effecten, de randvoorwaarden en het plan voor de uitvoering en de opvolging

De Vlaamse Jeugdraad wordt uitgenodigd om afzonderlijke adviezen te formuleren bij de voornoemde teksten. De jeugdraad moet aldus de belangen van kinderen, jongeren en hun organisaties bewaken en inbrengen. Hij zal op het eind van het proces gevraagd worden een eindadvies uit te brengen.

Bert ANCIAUX
Vlaams minister van Cultuur, Jeugd,
Sport en Brussel
